

กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2564

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม
ตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก

**AGRI-
MAP**

NAKHON SI THAMMARAT
จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการเกษตรที่มีพลวัตค่อนข้างสูง และมีผลกระทบต่อประชากรจำนวนมาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ตระหนักถึงการนำระบบข้อมูลข่าวสารที่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรได้มีการเข้าถึงที่สะดวกโดยเฉพาะเกษตรกร จึงได้มอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักจัดทำ “แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map)” ของแต่ละจังหวัดขึ้น

Agri-Map คือ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก โดยบูรณาการข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือบริหารจัดการการเกษตรไทยอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ มีการปรับข้อมูลให้ทันสมัย และพัฒนาเพิ่มความสะดวกการใช้งานให้เกิดการเข้าถึงข้อมูลโดยง่าย พร้อมทั้งสามารถติดตามข้อมูลความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและรอบด้าน ครอบคลุมการนำไปใช้ประโยชน์ทุกด้าน ที่สำคัญเป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับข้อมูลด้านการเกษตร ซึ่งสามารถตอบโจทย์การช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรในรายพื้นที่ ได้เป็นอย่างดี ใช้งานบนคอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่านหน้าเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ www.moac.go.th/a4policy-alltype-391191791794 หรือ <https://agri-map-online.moac.go.th/> ซึ่งจะมีเอกสารคู่มือการใช้ให้ศึกษาและสามารถดาวน์โหลดได้

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมของแต่ละจังหวัดสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรอินทรีย์ โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning by Agri-Map) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โครงการ Smart Farmer เป็นต้น และยังเป็นข้อมูลกลางในการปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

รูปเล่มเอกสารแนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสม จังหวัดนครศรีธรรมราช
<http://www.ddd.go.th/Agri-Map/Data/S/nrt.pdf>

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ค
แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมของจังหวัด “นครศรีธรรมราช”	
1. ข้อมูลทั่วไป	1
2. การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก	5
2.1 ยางพารา	5
2.2 ปาล์มน้ำมัน	12
2.3 ข้าว	18
2.4 มังคุด	24
3. พืชเศรษฐกิจอนาคตไกลของจังหวัด	30
4. แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ	33
เอกสารอ้างอิง	37
ภาคผนวก	39

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4
ตารางที่ 2	พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของ จังหวัดนครศรีธรรมราช	5
ตารางที่ 3	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของยางพารารายอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช	7
ตารางที่ 4	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตยางพารา	10
ตารางที่ 5	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของปาล์มน้ำมัน รายอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช	13
ตารางที่ 6	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตปาล์มน้ำมัน	17
ตารางที่ 7	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าว รายอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช	19
ตารางที่ 8	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าว	23
ตารางที่ 9	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของมังคุดรายอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช	25
ตารางที่ 10	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมังคุด	29
ตารางผนวกที่ 1	ข้อมูลตำบลจำแนกรายอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช	41
ตารางผนวกที่ 2	พื้นที่ชลประทานจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช	52
ตารางผนวกที่ 3	ระดับน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ จังหวัดนครศรีธรรมราช	55
ตารางผนวกที่ 4	พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจำแนกแยกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช	56
ตารางผนวกที่ 5	กิจกรรมการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดนครศรีธรรมราช	58
ตารางผนวกที่ 6	ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดนครศรีธรรมราช	59
ตารางผนวกที่ 7	โรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตร จังหวัดนครศรีธรรมราช	60

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินบาเจาะ	47
ภาพที่ 2	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสายบุรี	48
ภาพที่ 3	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินระแงะ	49
ภาพที่ 4	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินทุ่งหว้า	50
ภาพที่ 5	หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินท่าศาลา	51
ภาพที่ 6	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดนครศรีธรรมราช	61
ภาพที่ 7	พื้นที่ปลูกยางพาราบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช	62
ภาพที่ 8	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจปาล์มน้ำมัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	63
ภาพที่ 9	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช	64
ภาพที่ 10	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าว จังหวัดนครศรีธรรมราช	65
ภาพที่ 11	พื้นที่ปลูกข้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช	66
ภาพที่ 12	ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมังคุด จังหวัดนครศรีธรรมราช	67
ภาพที่ 13	พื้นที่ปลูกมังคุดบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช	68

1. ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ 9,942.502 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,214,064 ไร่ ตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย ประกอบด้วย 23 อำเภอ 170 ตำบล (ตารางผนวกที่ 1) มีจำนวนประชากร 1,550,721 คน (กรมการปกครอง, 2563)

1.1 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดต่อ จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดตรัง
ทิศตะวันออก	ติดต่อ อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อ จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดกระบี่

1.2 ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ป่าเขา และที่ราบชายฝั่งทะเล ประกอบด้วยลักษณะภูมิประเทศดังนี้

1) **บริเวณเทือกเขา** อยู่ตอนกลางและตะวันตกของจังหวัดจากเหนือจรดใต้ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ ด้านตะวันตกและตะวันออก เทือกเขา ได้แก่ เทือกเขานครศรีธรรมราชและเทือกเขาบรรทัด บริเวณนี้เป็นแหล่งต้นน้ำเกือบทุกสาขาของจังหวัด เป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีการปลูกยางพารา กาแฟ และสวนผลไม้ต่าง ๆ

2) **บริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออก** มีอาณาเขตตั้งแต่บริเวณเทือกเขาไปทางตะวันออกจนถึงฝั่งทะเลอ่าวไทยตลอดตามแนวยาวเหนือ – ใต้ เป็นบริเวณกว้างขวางมาก มีแม่น้ำลำธารไหลผ่านหลายสาย ลักษณะดินเป็นดินที่สมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกข้าว ยางพาราและสวนผลไม้

3) **บริเวณที่ราบตะวันตก** เป็นที่ราบเชิงเขาและที่ราบหุบเขา เป็นบริเวณที่ปลูกยางพารา มากที่สุด มีการปลูกข้าวและสวนผลไม้บ้าง

1.3 ภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศเริ่มร้อนและมีอากาศร้อนจัดในเดือนเมษายนและเดือนพฤษภาคม แต่ไม่ร้อนมากนักเนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล กระแสลมและไอน้ำจากทะเลทำให้อากาศคลายความร้อนลงไปมาก ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ทำให้มีฝนตกทั่วไปและในช่วงฤดูฝนยังมีร่องความกดอากาศต่ำปกคลุมภาคใต้เป็นระยะ ๆ อีกด้วย จึงทำให้มีฝนตกมาก ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยอย่างเต็มที่ ทำให้มีฝนตกมากในช่วงฤดูหนาว คือ ระหว่างเดือนพฤศจิกายนและเดือนธันวาคมอีกช่วงหนึ่ง เป็นจังหวัดที่มีฤดูฝนยาวนาน ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้อุณหภูมิลดลงทั่วไปและมีอากาศหนาวเย็นแต่ไม่มาก อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 27.24 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,831.6 มิลลิเมตรต่อปี และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 80.28 เปอร์เซ็นต์

1.4 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินของจังหวัดนครศรีธรรมราชแบ่งตามภูมิฐาน ลักษณะทางธรณีวิทยา และ วัตถุประสงค์กำเนิดดิน ได้ดังนี้

1) **หาดและเนินทราย (Beach and sand dune)** พื้นที่หาดทรายเป็นพื้นที่ระหว่าง แวน้ำทะเลขึ้นและน้ำทะเลลง มีลักษณะเป็นแนวยาวขนานกับชายฝั่งทะเลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ ของคลื่นและกระแสน้ำทะเล ส่วนพื้นที่เนินทรายหรือสันทรายเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะนูนเป็นโคกเดี่ยว ๆ และเป็นแนวยาวขนานกับชายฝั่งทะเล มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย การระบายน้ำ ค่อนข้างมาก มีเนื้อดินเป็นดินทรายและมักมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในดิน สีนํ้าตาล สีนํ้าตาลปนเหลือง หรือเหลืองปนแดง เช่น ชุดดินบาเจาะ (Bc) ชุดดินหัวหิน (Hh) เป็นต้น

2) **ที่ราบชายฝั่งทะเล (Coastal plain)** เกิดจากคลื่นพัดพาและกระแสน้ำพัดพาเอาเศษ วัตถุจากทะเล ทั้งโคลน กรวด ทราย และตะกอนต่าง ๆ เข้ามาทับถมบริเวณชายฝั่ง และลึกเข้าไปใน แผ่นดินมากกว่าหาดทราย แบ่งเป็น

(1) พื้นที่น้ำทะเลขึ้นถึงในปัจจุบัน (Active tidal flats) เป็นพื้นที่ที่มีน้ำทะเลขึ้นถึง ดินมี สีคล้ำ อินทรีย์วัตถุสูง และเป็นดินเค็ม (saline soil) ดินส่วนใหญ่มีศักยภาพที่ก่อให้เกิดเป็น ดินกรดกำมะถันหรือเป็นดินเปรี้ยวจัด มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ การระบายน้ำเร็วมาก เนื้อดิน เป็นดินทรายปนละเอียดหรือเนื้อดินละเอียด อาทิ ชุดดินท่าจีน (Tc)

(2) พื้นที่น้ำทะเลเคยท่วมถึง (Former tidal flats) เป็นพื้นที่ที่น้ำทะเลเคยท่วมถึงในอดีต เป็นช่วงต่อระหว่างตะกอนทะเลกับตะกอนน้ำจืด มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ หรือเป็นแอ่งต่ำ มีน้ำขังตลอดปี การระบายน้ำเร็วมาก มีเนื้อดินเป็นดินทรายปนละเอียดหรือดินเหนียว ที่มีการพัฒนา ชั้นดินไม่มากนัก สีเทาอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่ น้ำตาลปนเหลือง และน้ำตาลปนเขียวมะกอก เช่น ชุดดินมูโน๊ะ (Mu) ชุดดินปากพอง (Ppn) เป็นต้น บริเวณที่เป็นแอ่งต่ำมีน้ำขังตลอดปี อยู่ระหว่าง เนินทรายหรือสันทรายชายฝั่งทะเล เรียกว่า “พรุ” ดินมีสีดำหรือเทาเข้ม มีการระบายน้ำเร็วมาก อาทิ ชุดดินเชียรใหญ่ (Cyi)

(3) ที่ราบลุ่มระหว่างสันทราย (Swale) เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำหลังแนวสันทรายซึ่งเคยเป็น ชายฝั่งทะเลที่น้ำทะเลเคยท่วมถึงมาก่อน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ เป็นดินลึกมาก เนื้อดินเป็นทรายถึง ทรายปนดินร่วน สีนํ้าตาลปนเทาและเทา พบจุดประสีเหลืองปนแดงและน้ำตาลปนเหลือง การระบายน้ำ เลวถึงเร็วมาก มักอึดตัวด้วยน้ำตลอดเวลา มีเศษเปลือกหอยปะปนในเนื้อดิน เช่น ชุดดินวัลเปรียง (Wp) ชุดดินบางละมุง (Blm) เป็นต้น

3) **ที่ราบน้ำท่วมถึง (Flood plain)** ที่ราบริมแม่น้ำหรือลำธาร หน้าฝนหรือหน้าน้ำ มักมี น้ำท่วมเป็นครั้งคราว เป็นสภาพพื้นที่ที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำพา และมีตะกอนเพิ่มมากขึ้น หลังน้ำท่วม พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชพบส่วนของสันดินริมน้ำ (Levee) เป็นที่ดอน เกิดจาก การทับถมของตะกอนน้ำพาบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเป็นสันนูนขนานไปกับริมฝั่งแม่น้ำ การระบายน้ำ ค่อนข้างดีถึงดี เนื้อดินค่อนข้างหยาบ อาทิ ชุดดินตาขุน (Tkn)

4) **ที่ราบตะกอนน้ำพา (Alluvial plain)** เป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลของแม่น้ำหรือลำน้ำสาขา วัตถุต้นกำเนิดดินเป็นตะกอนน้ำพา (Alluvium) มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบขนาดใหญ่สองฝั่งแม่น้ำ แต่ละฝั่งอาจมีที่ราบแบบขั้นบันไดหรือตะพักได้หลายระดับ แบ่งเป็น

(1) ตะพักลำน้ำระดับต่ำ (Low terrace) เป็นที่ลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ ดินลึกมาก เนื้อดินอาจเป็นดินเหนียวละเอียดถึงดินทรายแป้งละเอียด สีเทา น้ำตาลปนเทา และน้ำตาล มีจุดประสีต่าง ๆ การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว เช่น ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินโคกเคียน (Ko) ชุดดินท่าศาลา (Tsl) เป็นต้น

(2) ตะพักลำน้ำระดับกลางและระดับสูง (Middle and high terrace) เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด ดินตื้นถึงชั้นกรวดลูกรังถึงดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบ ดินร่วนละเอียดหรือดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล เหลือง น้ำตาลปนแดงไปจนถึงแดง การระบายน้ำดีปานกลางถึงดี เช่น ชุดดินลำภูรา (Ll) ชุดดินท่าแซะ (Te) เป็นต้น

5) **ที่ลาดเชิงเขา (Piedmont) เขา (Hill) ภูเขา (Mountain)** มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา ที่เกิดจากการที่หินผุพังสลายตัวอยู่กับที่หรือถูกเคลื่อนย้ายโดยแรงโน้มถ่วงของโลกในระยะทางใกล้ ๆ และถูกควบคุมด้วยลักษณะของโครงสร้างทางธรณีวิทยา ส่วนใหญ่พบหินปะปนในหน้าตัดดินและลอยหน้า แบ่งตามลักษณะและชนิดของหินดังนี้

(1) พัฒนาจากหินทราย ดินตื้นถึงชั้นเศษหินหรือหินพื้นถึงดินลึกมาก เนื้อดินเป็นทรายนดินร่วนถึงดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีแดง น้ำตาล และน้ำตาลปนแดง การระบายน้ำดีถึงมากเกินไป พบเศษหินปะปนในหน้าตัดดินหรือบนผิวดิน อาทิ ชุดดินพะโต๊ะ (Pto)

(2) พัฒนาจากกลุ่มหินตะกอนหรือหินแปรเนื้อละเอียดหรือหินในกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นหินดินดานและหินฟิลไลต์ ดินตื้นถึงชั้นเศษหินหรือหินพื้นถึงดินลึกปานกลาง เนื้อดินเป็นดินเหนียวละเอียดถึงดินเหนียวปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล น้ำตาลปนแดง และน้ำตาลปนเหลือง การระบายน้ำดีพบเศษหินปะปนในหน้าตัดดินหรือบนผิวดิน อาทิ ชุดดินนาทอน (Ntn)

(3) พัฒนาจากหินอัคนีชนิดหินแกรนิต ดินตื้นถึงชั้นเศษหินหรือหินพื้นถึงดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบถึงดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบมาก สีน้ำตาล น้ำตาลปนแดง ถึงแดง การระบายน้ำดี เช่น ชุดดินคลองนกระทุง (Knk) ชุดดินทุ่งหว้า (Tg) เป็นต้น

6) **พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน** เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35 ทรัพยากรดินมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละพื้นที่

ซึ่งได้แสดงรายละเอียดของชุดดินที่พบมากของจังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพที่ 1 - 5

1.5 สภาพการใช้ที่ดิน

สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดนครศรีธรรมราช จากฐานข้อมูลแผนที่สภาพการใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	363,244	5.83
พื้นที่เกษตรกรรม	4,152,703	66.82
พื้นที่นา	365,863	5.89
พืชไร่	22,087	0.35
ไม้ยืนต้น	3,225,383	51.9
ไม้ผล	384,564	6.19
พืชสวน	9,386	0.15
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	7,188	0.11
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	138,232	2.23
พื้นที่ป่าไม้	1,366,008	21.98
พื้นที่น้ำ	107,408	1.74
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	224,701	3.63
รวม	6,214,064	100.00

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, 2561

1.6 พื้นที่ชลประทาน

จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ชลประทาน 771,745.35 ไร่ (ร้อยละ 12.48 ของพื้นที่จังหวัด) กระจายอยู่ใน 15 อำเภอมีอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ 3 อ่าง มีศักยภาพในการเก็บกักน้ำได้รวม 132.2 ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำที่สำคัญ คือ อ่างเก็บน้ำคลองกะทูน มีระดับกักเก็บอยู่ที่ 70.5 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 53.33 ของน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำในจังหวัดนครศรีธรรมราช (ตารางผนวกที่ 2 และตารางผนวกที่ 3)

1.7 เขตปฏิรูปที่ดิน

เขตปฏิรูปที่ดิน ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีเนื้อที่ 686,378 ไร่ (ร้อยละ 11.05 ของพื้นที่จังหวัด) โดยอำเภอที่มีพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน มากที่สุด ได้แก่ อำเภอชะอวด อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอบางขัน และอำเภอสิชล ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 4)

1.8 การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

ทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัดนครศรีธรรมราชมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ทั้งหมด ในปี 2563 จำนวน 276,612 ราย รวมพื้นที่ 2,421,214 ไร่ และกิจกรรมที่มีพื้นที่ปลูกมาก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวนาปี มังคุด ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 5)

ทะเบียนเกษตรกรพืชสมุนไพร จากฐานข้อมูลกลาง (Farmer One) ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เกษตรกรได้ขึ้นทะเบียนปลูกพืชสมุนไพรในจังหวัดนครศรีธรรมราช พื้นที่ 1,463.56 ไร่

เกษตรกร 294 ราย มีพืชสมุนไพรหลัก 15 ชนิด พืชสมุนไพรที่มีการปลูกมาก อาทิ พริกไทย (ตารางผนวกที่ 6)

1.9 ที่ตั้งโรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตร

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่สำคัญจำนวน 195 แห่ง และที่ตั้งโรงงานทางการเกษตร 185 แห่ง (ตารางผนวกที่ 7)

2. การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญพิจารณาจากพืชที่มีพื้นที่ปลูกมากและมีมูลค่าการส่งออกหรือแปรรูป โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศพืชเศรษฐกิจ 13 ชนิดพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดโรงงาน ลำไย เงาะ ทูเรียน มังคุด มะพร้าว และกาแฟ จากพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจดังกล่าว กรมพัฒนาที่ดินได้กำหนดระดับความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกรายจังหวัด โดยวิเคราะห์จากสภาพพื้นที่ ลักษณะของดิน ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำชลประทาน ร่วมกับการจัดการพื้นที่และลักษณะรายพืช โดยแบ่งระดับความเหมาะสม เป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง แต่พบข้อจำกัดบางประการซึ่งสามารถบริหารจัดการได้

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีข้อจำกัดการของดินและน้ำ ส่งผลให้การผลิตพืชให้ผลตอบแทนต่ำ การใช้พื้นที่ต้องใช้ต้นทุนสูงในการจัดการ และมีความเสี่ยงจากน้ำท่วมและขาดน้ำ

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N)

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว และมังคุด ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของจังหวัดนครศรีธรรมราช

พืชเศรษฐกิจ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตรกรรม
1. ยางพารา	1,859,703	44.78
2. ปาล์มน้ำมัน	548,904	16.86
3. ข้าว	297,351	9.13
4. มังคุด	217,528	6.68

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

2.1 ยางพารา

ยางพาราพืชเศรษฐกิจหลักของนครศรีธรรมราชในลำดับที่ 1 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 3 และภาพที่ 6 - 7)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกยางพารา

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 1,064,603 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.55 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอทุ่งสง 188,031 ไร่ อำเภอทุ่งใหญ่ 147,591 ไร่ และอำเภอบางขัน 107,361 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 1,072,441 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.73 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอทุ่งใหญ่ 127,971 ไร่ อำเภอสิชล 104,294 ไร่ และอำเภอชะอวด 88,696 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 321,168 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.40 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอชะอวด 61,891 ไร่ อำเภอทุ่งสง 35,326 ไร่ และอำเภอฉวาง 32,307 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 1,876,827 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกยางพาราในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 685,824 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.90 ของพื้นที่เหมาะสมสูง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอทุ่งสง 139,025 ไร่ อำเภอทุ่งใหญ่ 109,954 ไร่ และอำเภอบางขัน 84,100 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 679,389 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.53 ของพื้นที่เหมาะสมปานกลาง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอทุ่งใหญ่ 99,377 ไร่ อำเภอทุ่งสง 73,214 ไร่ และอำเภอบางขัน 67,959 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 283,270 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.23 ของพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอชะอวด 58,005 ไร่ อำเภอฉวาง 29,410 ไร่ และอำเภอทุ่งสง 27,358 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 210,897 ไร่

3) พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกยางพารา และพื้นที่ปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 771,828 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอสิชล 101,150 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอท่าศาลา 67,327 ไร่ อำเภอทุ่งใหญ่ 66,231 ไร่ และอำเภอทุ่งสง 58,766 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 378,779 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 35.58 ของพื้นที่เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอทุ่งสง 49,006 ไร่ อำเภอทุ่งใหญ่ 37,637 ไร่ อำเภอสิชล 33,914 ไร่ และอำเภอฉวาง 31,892 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 393,052 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.65 ของพื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอสิชล 67,236 ไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 39,610 ไร่ อำเภอท่าศาลา 39,066 ไร่ และอำเภอชะอวด 30,171 ไร่

ตารางที่ 3 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของยางพารารายอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เมืองนครศรีธรรมราช	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	15,353 (100.00%)	56,069 (100.00%)	7,081 (100.00%)	239,574 (100.00%)	318,077 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,779 (31.13%)	16,459 (29.35%)	7,078 (99.96%)	3,980 (1.66%)	32,296 (10.15%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	10,574 (68.87%)	39,610 (70.65%)	-	-	50,184 (15.78%)
เฉลิมพระเกียรติ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	7,074 (100.00%)	1,808 (100.00%)	97,027 (100.00%)	105,909 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	166 (2.35%)	1,808 (100.00%)	-	1,974 (1.86%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	6,908 (97.65%)	-	-	6,908 (6.52%)
เชียรใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	71 (100.00%)	3,146 (100.00%)	3,892 (100.00%)	188,493 (100.00%)	195,602 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	41 (58.37%)	293 (9.31%)	3,892 (100.00%)	1,589 (0.84%)	5,815 (2.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	30 (42.25%)	2,853 (90.69%)	-	-	2,883 (1.47%)
ขนอม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	36,076 (100.00%)	41,557 (100.00%)	2,401 (100.00%)	42,995 (100.00%)	123,029 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	22,484 (62.32%)	17,527 (42.18%)	1,563 (65.10%)	8,757 (20.37%)	50,331 (40.91%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	13,592 (37.68%)	24,030 (57.82%)	-	-	37,623 (30.58%)
จุฬาภรณ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	19,368 (100.00%)	44,320 (100.00%)	21,610 (100.00%)	38,195 (100.00%)	123,493 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	14,593 (75.34%)	35,133 (79.27%)	19,412 (89.83%)	12,174 (31.87%)	81,312 (65.84%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	4,775 (24.65%)	9,187 (20.73%)	-	-	13,962 (11.31%)
ฉวาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	94,899 (100.00%)	30,655 (100.00%)	32,307 (100.00%)	52,934 (100.00%)	210,795 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	63,006 (66.39%)	22,357 (72.93%)	29,410 (91.03%)	34,829 (65.80%)	149,602 (70.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	31,893 (33.61%)	8,298 (27.07%)	-	-	40,190 (19.07%)
ชะอวด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	55,375 (100.00%)	88,696 (100.00%)	61,891 (100.00%)	97,166 (100.00%)	303,128 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	39,058 (70.53%)	58,525 (65.98%)	58,005 (93.72%)	1,653 (1.70%)	157,240 (51.87%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,317 (29.47%)	30,171 (34.02%)	-	-	46,488 (15.34%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ช้างกลาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	67,290 (100.00%)	17,139 (100.00%)	1,929 (100.00%)	25,207 (100.00%)	111,565 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	47,292 (70.28%)	13,758 (80.27%)	1,808 (93.77%)	14,478 (57.44%)	77,336 (69.32%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	19,998 (29.72%)	3,381 (19.73%)	- -	- -	23,380 (20.96%)
ถ้าพระพรหม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	25,351 (100.00%)	34,727 (100.00%)	10,407 (100.00%)	19,046 (100.00%)	89,531 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	17,932 (70.73%)	28,545 (82.20%)	8,864 (85.17%)	11,663 (61.23%)	67,004 (74.84%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	7,419 (29.27%)	6,182 (17.80%)	- -	- -	13,601 (15.19%)
ท่าศาลา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	56,878 (100.00%)	88,541 (100.00%)	22,841 (100.00%)	77,415 (100.00%)	245,676 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	28,619 (50.32%)	49,475 (55.88%)	22,727 (99.50%)	235 (0.30%)	101,056 (41.13%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	28,259 (49.68%)	39,066 (44.12%)	- -	- -	67,327 (27.40%)
ทุ่งใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	147,591 (100.00%)	127,971 (100.00%)	20,771 (100.00%)	24,723 (100.00%)	321,056 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	109,954 (74.50%)	99,377 (77.66%)	16,626 (80.04%)	2,091 (8.46%)	228,048 (71.03%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	37,637 (25.50%)	28,594 (22.34%)	- -	- -	66,231 (20.63%)
ทุ่งสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	188,031 (100.00%)	82,974 (100.00%)	35,326 (100.00%)	67,853 (100.00%)	374,184 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	139,025 (73.94%)	73,214 (88.24%)	27,358 (77.44%)	18,950 (27.93%)	258,547 (69.10%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	49,006 (26.06%)	9,760 (11.76%)	- -	- -	58,766 (15.70%)
นบพิตำ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	39,800 (100.00%)	42,313 (100.00%)	11,060 (100.00%)	22,684 (100.00%)	115,857 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	23,060 (57.94%)	33,016 (78.03%)	8,290 (74.95%)	7,879 (34.73%)	72,245 (62.36%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,740 (42.06%)	9,297 (21.97%)	- -	- -	26,036 (22.47%)
นาบอน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	26,159 (100.00%)	49,782 (100.00%)	28,995 (100.00%)	15,483 (100.00%)	120,419 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	19,553 (74.75%)	43,248 (86.87%)	25,662 (88.51%)	4,035 (26.06%)	92,498 (76.81%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,606 (25.25%)	6,534 (13.13%)	- -	- -	13,140 (10.91%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
บางขัน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	107,361 (100.00%)	87,667 (100.00%)	10,125 (100.00%)	21,157 (100.00%)	226,310 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	84,100 (78.33%)	67,959 (77.52%)	7,678 (75.83%)	13,621 (64.38%)	173,358 (76.60%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	23,261 (21.67%)	19,708 (22.48%)	- -	- -	42,970 (18.99%)
ปากพนัง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	16 (100.00%)	740 (100.00%)	29 (100.00%)	279,626 (100.00%)	280,411 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	- -	- -	29 (100.00%)	- -	29 (0.01%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16 (100.00%)	740 (100.00%)	- -	- -	756 (0.27%)
พรหมคีรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	29,663 (100.00%)	38,014 (100.00%)	5,482 (100.00%)	17,661 (100.00%)	90,820 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	10,628 (35.83%)	17,018 (44.77%)	4,468 (81.50%)	3,637 (20.59%)	35,751 (39.36%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	19,035 (64.17%)	20,996 (55.23%)	- -	- -	40,030 (44.08%)
พระพรหม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	9,362 (100.00%)	16,756 (100.00%)	8,452 (100.00%)	58,567 (100.00%)	93,137 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,277 (24.32%)	7,177 (42.83%)	8,452 (100.00%)	- -	17,906 (19.23%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	7,085 (75.68%)	9,579 (57.17%)	- -	- -	16,664 (17.89%)
พิปูน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	33,642 (100.00%)	23,303 (100.00%)	878 (100.00%)	41,083 (100.00%)	98,906 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	18,656 (55.45%)	12,886 (55.30%)	759 (86.45%)	28,312 (68.91%)	60,613 (61.28%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	14,986 (44.55%)	10,417 (44.70%)	- -	- -	25,403 (25.68%)
ร่อนพิบูลย์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	29,784 (100.00%)	58,602 (100.00%)	11,533 (100.00%)	99,860 (100.00%)	199,778 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	11,646 (39.10%)	31,675 (54.05%)	10,837 (93.97%)	6,833 (6.84%)	60,991 (30.53%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	18,138 (60.90%)	26,927 (45.95%)	- -	- -	45,064 (22.56%)
ลานสกา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	25,252 (100.00%)	25,816 (100.00%)	1,487 (100.00%)	44,803 (100.00%)	97,358 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	6,056 (23.98%)	13,534 (52.42%)	1,074 (72.23%)	12,585 (28.09%)	33,249 (34.15%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	19,196 (76.02%)	12,282 (47.58%)	- -	- -	31,478 (32.33%)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ลือขล	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	56,870 (100.00%)	104,294 (100.00%)	19,694 (100.00%)	87,857 (100.00%)	268,715 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	22,956 (40.37%)	37,058 (35.53%)	16,301 (82.77%)	20,373 (23.19%)	96,688 (35.98%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	33,914 (59.63%)	67,236 (64.47%)	-	-	101,150 (37.64%)
หัวไทร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	411 (100.00%)	2,285 (100.00%)	1,169 (100.00%)	217,418 (100.00%)	221,283 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	109 (26.52%)	989 (43.28%)	1,169 (100.00%)	3,223 (1.48%)	5,490 (2.48%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	302 (73.48%)	1,296 (56.72%)	-	-	1,598 (0.72%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,064,603 (100.00%)	1,072,441 (100.00%)	321,168 (100.00%)	1,876,827 (100.00%)	4,335,039 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	685,824 (64.4%)	679,389 (63.35%)	283,270 (88.20%)	210,897 (11.24%)	1,859,380 (42.89%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	378,779 (35.58%)	393,052 (36.65%)	-	-	771,828 (17.80%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (S3) 15,049 ไร่ และพื้นที่ปลูกมะพร้าว (S3+N) 7,671 ไร่ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตยางพารา

อำเภอ	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)			มะพร้าว (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
ขนอม	1,562	-	1,562	1,303	-	1303
ฉวาง	18	-	18	3	-	3
ลือขล	32,340	-	32,340	2,320	-	2,320
ชะอวด	2,819	-	2,819	368	61	428
นาบอน	45	-	45	3	1	4
พิปูน	-	-	-	-	-	-
ทุ่งสง	267	-	267	20	-	20

ตารางที่ 4 (ต่อ)

อำเภอ	ปาล์มน้ำมัน (ไร่)			มะพร้าว (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
นบพิตำ	40	-	40	-	-	-
บางขัน	990	-	990	40	-	40
ลานสกา	-	-	-	-	21	21
หัวไทร	32	-	32	-	-	-
ท่าศาลา	2,060	-	2,060	661	27	688
ปากพนัง	-	-	-	-	-	-
พระพรหม	339	-	339	839	-	839
จุฬาภรณ์	536	-	536	75	-	75
ช้างกลาง	66	-	66	74	-	74
ทุ่งใหญ่	158	-	158	-	-	-
พรหมคีรี	30	-	30	53	-	53
ถ้าพรธรรมา	66	-	66	5	-	5
เชียรใหญ่	336	-	336	1,210	-	1,210
ร่อนพิบูลย์	881	-	881	89	-	89
เฉลิมพระเกียรติ	846	-	846	360	-	360
เมืองนครศรีธรรมราช	718	-	718	138	-	138
รวม	44,149	-	44,149	7,561	110	7,671

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกยางพาราต่อไป เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกยางพาราในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น สามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือ พื้นที่ปลูกยางพาราในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกยางพารา ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกยางพาราที่สำคัญของจังหวัดกระจายอยู่ในอำเภอทุ่งสง อำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอบางขัน เป็นต้น

พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือ พื้นที่ปลูกยางพาราในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกยางพารา เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรด เป็นต้น ความชื้น กระจายอยู่ในอำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอทุ่งสง และอำเภอบางขัน เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) กระจายอยู่ในอำเภอชะอวด อำเภอฉวางและอำเภอทุ่งสง เป็นต้น ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกยางพารามีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.2 ปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดนครศรีธรรมราชในลำดับที่ 2 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 5 และภาพที่ 8 - 9)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) เนื้อที่ 1,966,238 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 45.50 ของพื้นที่ศักยภาพที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอทุ่งสง 216,963 ไร่ อำเภอทุ่งใหญ่ 184,263 ไร่ และอำเภอปากพนัง 181,005 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) เนื้อที่ 1,184,790 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.40 ของพื้นที่ศักยภาพที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 113,048 ไร่ อำเภอทุ่งใหญ่ 106,780 ไร่ และอำเภอชะอวด 93,665 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 374,129 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.66 ของพื้นที่ศักยภาพที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอชะอวด 61,924 ไร่ อำเภอทุ่งสง 43,598 ไร่ และอำเภอสิชล 27,827 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 795,934 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 278,072 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 56.02 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอปากพนัง 56,286 ไร่ อำเภอสิชล 33,075 ไร่ และอำเภอเชียรใหญ่ 31,524 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 143,551 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.91 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอสิชล 24,185 ไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 16,571 ไร่ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ 15,363 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) เนื้อที่ 56,673 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.42 ของพื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ 12,899 ไร่ อำเภอชะอวด 9,130 ไร่ และอำเภอเชียรใหญ่ 8,068 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 18,117 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกปาล์มน้ำมัน แต่ยังไม่ใช้พื้นที่ปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน และพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 2,729,407 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอทุ่งสง 263,498 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอทุ่งใหญ่ 251,338 อำเภอชะอวด 190,715 ไร่ และอำเภอท่าศาลา 183,039 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 1,688,168 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 85.86 ของพื้นที่เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอทุ่งสง 208,297 ไร่ อำเภอทุ่งใหญ่ 157,835 ไร่ และอำเภอปากพนัง 124,719 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 1,041,239 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 87.88 ของพื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 96,477 ไร่ อำเภอทุ่งใหญ่ 93,503 ไร่ และอำเภอชะอวด 85,957 ไร่

ตารางที่ 5 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของปาล์มน้ำมัน รายอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
เมือง นครศรีธรรมราช	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	112,899 (100.00%)	113,048 (100.00%)	17,095 (100.00%)	75,047 (100.00%)	318,089 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความ เหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	29,332 (25.98%)	16,571 (14.66%)	716 (4.19%)	30 (0.04%)	46,649 (14.67%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	83,567 (74.02%)	96,477 (85.34%)	- -	- -	180,044 (56.60%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	39,683 (100.00%)	32,883 (100.00%)	12,899 (100.00%)	7,003 (100.00%)	92,468 (100.00%)
เฉลิมพระเกียรติ	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความ เหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	8,248 (20.78%)	15,363 (46.72%)	12,899 (100.00%)	276 (3.94%)	36,786 (39.78%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	31,435 (79.22%)	17,520 (53.28%)	- -	- -	48,955 (52.94%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	109,139 (100.00%)	25,193 (100.00%)	19,847 (100.00%)	41,321 (100.00%)	195,500 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความ เหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	31,524 (28.88%)	10,864 (43.12%)	8,068 (40.65%)	1,137 (2.75%)	51,592 (26.39%)
เชียรใหญ่	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	77,615 (71.12%)	14,329 (56.88%)	- -	- -	91,945 (47.03%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,709 (100.00%)	74,191 (100.00%)	14,363 (100.00%)	32,766 (100.00%)	123,029 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความ เหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	543 (31.77%)	14,199 (19.14%)	3,060 (21.30%)	1,645 (5.02%)	19,447 (15.81%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,166 (68.23%)	59,992 (80.86%)	- -	- -	61,159 (49.71%)
ขนอม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	50,751 (100.00%)	29,296 (100.00%)	23,484 (100.00%)	20,018 (100.00%)	123,549 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความ เหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,239 (4.41%)	244 (0.83%)	608 (2.59%)	46 (0.23%)	3,137 (2.54%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	48,512 (95.59%)	29,052 (99.17%)	- -	- -	77,563 (62.78%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน					

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ฉวาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	95,662 (100.00%)	51,597 (100.00%)	17,405 (100.00%)	46,135 (100.00%)	210,799 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	3,172 (3.32%)	2,323 (4.50%)	212 (1.22%)	98 (0.21%)	5,805 (2.75%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	92,490 (96.68%)	49,274 (95.50%)	- -	- -	141,763 (67.25%)
ชะอวด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	110,125 (100.00%)	93,665 (100.00%)	61,924 (100.00%)	37,761 (100.00%)	303,475 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	5,367 (4.87%)	7,709 (8.23%)	9,130 (14.74%)	4,163 (11.03%)	26,369 (8.69%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	104,758 (95.13%)	85,956 (91.77%)	- -	- -	190,715 (62.84%)
ช้างกลาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	61,477 (100.00%)	22,380 (100.00%)	3,354 (100.00%)	24,355 (100.00%)	111,565 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,591 (4.21%)	645 (2.88%)	86 (2.56%)	194 (0.80%)	3,516 (3.15%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	58,886 (95.79%)	21,735 (97.12%)	- -	- -	80,620 (72.26%)
ถ้าพระรามรา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	33,304 (100.00%)	29,007 (100.00%)	10,741 (100.00%)	16,487 (100.00%)	89,539 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,812 (8.44%)	1,932 (6.66%)	427 (3.98%)	91 (0.55%)	5,262 (5.88%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	30,492 (91.56%)	27,075 (93.34%)	- -	- -	57,568 (64.29%)
ท่าศาลา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	127,006 (100.00%)	70,843 (100.00%)	25,031 (100.00%)	23,037 (100.00%)	245,917 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	11,377 (8.96%)	3,433 (4.85%)	2,705 (10.81%)	7 (0.03%)	17,522 (7.13%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	115,629 (91.04%)	67,410 (95.15%)	- -	- -	183,039 (74.43%)
ทุ่งใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	184,263 (100.00%)	106,780 (100.00%)	17,363 (100.00%)	12,645 (100.00%)	321,051 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	26,428 (14.34%)	13,277 (12.43%)	2,219 (12.78%)	95 (0.75%)	42,019 (13.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	157,835 (85.66%)	93,503 (87.57%)	- -	- -	251,338 (78.29%)
ทุ่งสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	216,963 (100.00%)	56,883 (100.00%)	43,598 (100.00%)	56,759 (100.00%)	374,203 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	8,665 (3.99%)	1,682 (2.96%)	1,375 (3.15%)	357 (0.63%)	12,079 (3.23%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	208,298 (96.01%)	55,201 (97.04%)	- -	- -	263,498 (70.42%)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
นบพิตำ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	34,445 (100.00%)	48,806 (100.00%)	7,888 (100.00%)	24,717 (100.00%)	115,856 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	578 (1.68%)	952 (1.95%)	76 (0.96%)	31 (0.13%)	1,637 (1.41%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	33,867 (98.32%)	47,854 (98.05%)	- -	- -	81,721 (70.54%)
นาบอน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	79,350 (100.00%)	18,059 (100.00%)	16,477 (100.00%)	6,537 (100.00%)	120,423 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	5,683 (7.16%)	1,152 (6.38%)	823 (4.99%)	83 (1.27%)	7,741 (6.43%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	73,667 (92.84%)	16,907 (93.62%)	- -	- -	90,574 (75.21%)
บางขัน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	104,978 (100.00%)	73,603 (100.00%)	19,402 (100.00%)	28,434 (100.00%)	226,417 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	9,741 (9.28%)	6,454 (8.77%)	1,602 (8.26%)	841 (2.96%)	18,638 (8.23%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	95,237 (90.72%)	67,149 (91.23%)	- -	- -	162,386 (71.72%)
ปากพนัง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	181,005 (100.00%)	13,909 (100.00%)	740 (100.00%)	84,569 (100.00%)	280,223 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	56,286 (31.10%)	1,032 (7.42%)	- -	468 (0.55%)	57,786 (20.62%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	124,719 (68.90%)	12,877 (92.58%)	- -	- -	137,596 (49.10%)
พรหมคีรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	48,324 (100.00%)	29,518 (100.00%)	3,587 (100.00%)	9,399 (100.00%)	90,828 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	3,872 (8.01%)	924 (3.13%)	30 (0.84%)	27 (0.29%)	4,853 (5.34%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	44,452 (91.99%)	28,594 (96.87%)	- -	- -	73,046 (80.42%)
พระพรหม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	42,410 (100.00%)	36,896 (100.00%)	6,560 (100.00%)	7,303 (100.00%)	93,169 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,474 (10.55%)	5,259 (14.25%)	658 (10.03%)	- -	10,391 (11.15%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	37,936 (89.45%)	31,637 (85.75%)	- -	- -	69,574 (74.68%)
พิปูน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	20,710 (100.00%)	36,234 (100.00%)	878 (100.00%)	41,083 (100.00%)	98,905 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	926 (4.47%)	1,551 (4.28%)	3 (0.34%)	59 (0.14%)	2,539 (2.57%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	19,784 (95.53%)	34,683 (95.72%)	- -	- -	54,468 (55.07%)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ร่อนพิบูลย์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	86,028 (100.00%)	58,578 (100.00%)	10,951 (100.00%)	44,437 (100.00%)	199,994 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	9,796 (11.39%)	9,363 (15.98%)	2,130 (19.45%)	6,138 (13.81%)	27,427 (13.71%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	76,232 (88.61%)	49,215 (84.02%)	- -	- -	125,447 (62.73%)
ลานสกา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	18,347 (100.00%)	35,783 (100.00%)	2,916 (100.00%)	40,324 (100.00%)	97,370 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	378 (2.06%)	417 (1.16%)	7 (0.24%)	46 (0.11%)	848 (0.87%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	17,969 (97.94%)	35,366 (98.83%)	- -	- -	53,336 (54.78%)
สิชล	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	96,696 (100.00%)	91,559 (100.00%)	27,827 (100.00%)	51,247 (100.00%)	267,329 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	33,075 (34.21%)	24,185 (26.42%)	4,431 (15.92%)	2,280 (4.45%)	63,971 (23.93%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	63,621 (65.79%)	67,373 (73.59%)	- -	- -	130,995 (49.00%)
หัวไทร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	110,964 (100.00%)	36,079 (100.00%)	9,799 (100.00%)	64,550 (100.00%)	221,392 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	20,965 (18.89%)	4,020 (11.14%)	5,408 (55.19%)	5 (0.01%)	30,398 (13.73%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	89,999 (81.11%)	32,059 (88.86%)	- -	- -	122,058 (55.13%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,966,238 (100.00%)	1,184,790 (100.00%)	374,129 (100.00%)	795,934 (100.00%)	4,321,091 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	278,072 (14.14%)	143,551 (12.12%)	56,673 (14.62%)	18,117 (2.28%)	496,413 (11.45%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,688,166 (85.86%)	1,041,239 (87.88%)	- -	- -	2,729,407 (62.97%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกปาล์มน้ำมัน คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 206,976 ไร่ พื้นที่ปลูกมะพร้าว (S3+N) 42,903 ไร่ และบริเวณที่ปลูกมังคุด (N) 25,083 ไร่ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตปาล์มน้ำมัน

อำเภอ	ยางพารา (ไร่)			มะพร้าว (ไร่)			มังคุด (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม	S3	N	รวม
ชนอม	115	-	115	160	77	236	-	-	-
ฉวาง	21,255	-	21,255	3	9	12	-	1,112	1,112
สิชล	9,151	-	9,151	80	1,421	1,501	-	1,587	1,587
ชะอวด	42,000	-	42,000	36	208	244	-	857	857
นาบอน	25,093	-	25,093	-	34	34	-	608	608
พิปูน	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ทุ่งสง	18,191	-	18,191	17	72	89	-	1,545	1,545
นบพิตำ	1,518	-	1,518	-	8	8	-	272	272
บางขัน	4	-	4	36	-	36	-	-	-
ลานสกา	795	-	795	-	65	65	-	1,018	1,018
หัวไทร	699	-	699	-	2,430	2,430	-	948	948
ท่าศาลา	21,087	-	21,087	-	1,783	1,783	-	4,424	4,424
ปากพนัง	29	-	29	-	22,115	22,115	-	1,660	1,660
พระพรหม	8,477	-	8,477	-	406	406	-	2,239	2,239
จุฬาภรณ์	12,165	-	12,165	32	60	92	-	83	83
ช้างกลาง	1,607	-	1,607	13	-	13	-	16	16
ทุ่งใหญ่	13,880	-	13,880	-	11	11	-	128	128
พรหมคีรี	3,538	-	3,538	22	144	166	-	589	589
ถ้ำพรณรา	5,432	-	5,432	5	1	6	-	109	109
เชียรใหญ่	2,634	-	2,634	-	3,787	3,787	-	486	486
ร่อนพิบูลย์	10,570	-	10,570	18	165	182	-	1,841	1,841
เฉลิมพระเกียรติ	1,628	-	1,628	-	1,178	1,178	-	497	497
เมืองนครศรีธรรมราช	7,108	-	7,108	9	8,500	8,509	-	5,064	5,064
รวม	206,976	-	206,976	429	42,474	42,903	-	25,083	25,083

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันที่สำคัญของจังหวัด กระจายอยู่ในอำเภอปากพนัง อำเภอสิชล และอำเภอเชียรใหญ่ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ความเป็นกรดเป็นด่าง และแหล่งน้ำ กระจายอยู่ในอำเภอสีชล อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) กระจายอยู่ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอชะอวด และอำเภอเชียรใหญ่ ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.3 ข้าว

ข้าวพืชเศรษฐกิจหลักของนครศรีธรรมราชในลำดับที่ 3 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 7 และภาพที่ 10 - 11)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกข้าว

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 1,029,386 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.02 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอปากพนัง 194,895 ไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 150,068 ไร่ และอำเภอหัวไทร 140,658 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 153,731 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.59 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอท่าศาลา 46,719 ไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 23,544 ไร่ และอำเภอร่อนพิบูลย์ 13,393 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 142,051 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.31 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเชียรใหญ่ 34,458 ไร่ อำเภอชะอวด 27,609 ไร่ และอำเภอร่อนพิบูลย์ 26,672 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 2,961,126 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกข้าวในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 281,167 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 94.57พื้นที่เหมาะสมสูง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอหัวไทร 76,347 ไร่ อำเภอปากพนัง 60,093 ไร่ และอำเภอเชียรใหญ่ 45,171 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 9,289 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.12 ของพื้นที่พื้นที่เหมาะสมปานกลาง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอท่าศาลา 2,458 ไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 1,647 ไร่ และอำเภอลานสกา 1,527 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 6,137 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.06 ของพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอชะอวด 1,510 ไร่ อำเภอฉวาง 987 ไร่ และอำเภอเชียรใหญ่ 707 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 755 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกข้าวแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกข้าว และพื้นที่ปลูกข้าวในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 892,663 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 141,065 ไร่ รองลงมา ได้แก่

อำเภอปากพนัง 134,802 ไร่ อำเภอท่าศาลา 82,146 ไร่ และอำเภอเชียรใหญ่ 71,101 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 748,219 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 72.69 ของพื้นที่เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอปากพนัง 134,803 ไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 119,168 ไร่ และอำเภอเชียรใหญ่ 67,805 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 144,442 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 93.96 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอท่าศาลา 44,260 ไร่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 21,897 ไร่ และอำเภอร่อนพิบูลย์ 13,246 ไร่

ตารางที่ 7 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าวรายอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เมืองนครศรีธรรมราช	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	150,068 (100.00%)	23,544 (100.00%)	729 (100.00%)	142,706 (100.00%)	317,047 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	30,900 (20.59%)	1,647 (7.00%)	19 (2.67%)	28 (0.02%)	32,594 (10.28%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	119,168 (79.41%)	21,897 (93.00%)	-	-	141,065 (44.49%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	45,690 (100.00%)	1,442 (100.00%)	24 (100.00%)	14,054 (100.00%)	61,210 (100.00%)
เฉลิมพระเกียรติ	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	20,555 (44.99%)	12 (0.83%)	24 (100.00%)	40 (0.28%)	20,631 (33.71%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	25,135 (55.01%)	1,430 (99.17%)	-	-	26,564 (43.40%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	112,976 (100.00%)	3,527 (100.00%)	34,458 (100.00%)	44,538 (100.00%)	195,499 (100.00%)
เชียรใหญ่	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	45,171 (39.98%)	231 (6.55%)	707 (2.05%)	21 (0.05%)	46,130 (23.60%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	67,805 (60.02%)	3,296 (93.45%)	-	-	71,101 (36.37%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,956 (100.00%)	978 (100.00%)	5,631 (100.00%)	112,316 (100.00%)	122,881 (100.00%)
ขนอม	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	418 (42.74%)	79 (1.40%)	23 (0.02%)	520 (0.42%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,956 (100.00%)	560 (57.26%)	-	-	4,517 (3.68%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	30,318 (100.00%)	18 (100.00%)	190 (100.00%)	93,079 (100.00%)	123,605 (100.00%)
จุฬาภรณ์	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	10,671 (35.20%)	5 (27.78%)	190 (100.00%)	115 (0.12%)	10,981 (8.88%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	19,647 (64.80%)	14 (72.22%)	-	-	19,660 (15.91%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ฉวาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	27,967 (100.00%)	- -	987 (100.00%)	181,843 (100.00%)	210,797 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,272 (4.55%)	- -	987 (100.00%)	77 (0.04%)	2,336 (1.11%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	26,695 (95.45%)	- -	- -	- -	26,695 (12.66%)
ชะอวด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	66,408 (100.00%)	8,799 (100.00%)	27,609 (100.00%)	200,656 (100.00%)	303,472 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	8,835 (13.30%)	682 (7.75%)	1,510 (5.47%)	60 (0.03%)	11,087 (3.65%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	57,573 (86.70%)	8,117 (92.25%)	- -	- -	65,690 (21.65%)
ช้างกลาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,454 (100.00%)	- -	57 (100.00%)	109,054 (100.00%)	111,565 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	60 (2.44%)	- -	57 (100.00%)	8 (0.01%)	125 (0.11%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,394 (97.54%)	- -	- -	- -	2,393 (2.15%)
ถ้ำพรหมรา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	8,279 (100.00%)	- -	3 (100.00%)	81,258 (100.00%)	89,540 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	497 (6.00%)	- -	3 (100.00%)	7 (0.01%)	507 (0.57%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	7,782 (93.99%)	- -	- -	- -	7,782 (8.69%)
ท่าศาลา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	47,868 (100.00%)	46,719 (100.00%)	5,365 (100.00%)	145,772 (100.00%)	245,724 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	9,983 (20.86%)	2,458 (5.26%)	185 (3.45%)	6 -	12,632 (5.14%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	37,885 (79.14%)	44,261 (94.74%)	- -	- -	82,146 (33.43%)
ทุ่งใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	26,107 (100.00%)	107 (100.00%)	133 (100.00%)	294,716 (100.00%)	321,063 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	349 (1.34%)	5 (4.78%)	133 (100.00%)	8 (0.00%)	495 (0.15%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	25,758 (98.66%)	102 (95.22%)	- -	- -	25,860 (8.05%)
ทุ่งสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	26,965 (100.00%)	10,624 (100.00%)	310 (100.00%)	335,922 (100.00%)	373,820 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	567 (2.10%)	12 (0.11%)	310 (100.00%)	143 (0.04%)	1,032 (0.28%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	26,398 (97.90%)	10,612 (99.88%)	- -	- -	37,010 (9.90%)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
นบพิตำ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,153 (100.00%)	4,516 (100.00%)	2 (100.00%)	109,184 (100.00%)	115,855 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	65 (3.01%)	47 (1.05%)	2 (100.00%)	- -	114 (0.10%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,088 (96.98%)	4,469 (98.96%)	- -	- -	6,558 (5.66%)
นาบอน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	32,227 (100.00%)	5,347 (100.00%)	51 (100.00%)	81,725 (100.00%)	119,350 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	349 (1.08%)	- -	51 (100.00%)	9 (0.01%)	409 (0.34%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	31,878 (98.92%)	5,347 (100.00%)	- -	- -	37,225 (31.19%)
บางขัน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	8 (100.00%)	- -	12 (100.00%)	226,397 (100.00%)	226,417 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	- -	- -	12 (100.00%)	12 (0.01%)	24 (0.01%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	8 (100.00%)	- -	- -	- -	8 (0.01%)
ปากพนัง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	194,895 (100.00%)	- -	- -	84,037 (100.00%)	278,932 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	60,093 (30.83%)	- -	- -	58 (0.07%)	60,150 (21.56%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	134,802 (69.17%)	- -	- -	- -	134,802 (48.33%)
พรหมคีรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,324 (100.00%)	9,180 (100.00%)	64 (100.00%)	74,259 (100.00%)	90,827 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,547 (21.12%)	1,125 (12.25%)	64 (100.00%)	- -	2,736 (3.01%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	5,777 (78.88%)	8,055 (87.75%)	- -	- -	13,832 (15.23%)
พระพรหม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	36,422 (100.00%)	6,037 (100.00%)	20,011 (100.00%)	30,699 (100.00%)	93,169 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	6,296 (17.29%)	49 (0.81%)	216 (1.08%)	25 (0.08%)	6,586 (7.07%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	30,126 (82.71%)	5,988 (99.19%)	- -	- -	36,115 (38.76%)
พิปูน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	- -	428 (100.00%)	523 (100.00%)	97,952 (100.00%)	98,903 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	- -	428 (100.00%)	523 (100.00%)	4 -	955 (0.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	- -	- -	- -	- -	- -

ตารางที่ 7 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
ร่อนพิบูลย์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	31,292 (100.00%)	13,393 (100.00%)	26,672 (100.00%)	128,637 (100.00%)	199,994 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	6,934 (22.16%)	147 (1.10%)	324 (1.22%)	92 (0.07%)	7,497 (3.75%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	24,358 (77.84%)	13,246 (98.90%)	-	-	37,604 (18.80%)
ลานสกา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,171 (100.00%)	8,189 (100.00%)	264 (100.00%)	87,746 (100.00%)	97,370 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	55 (4.70%)	1,527 (18.65%)	264 (100.00%)	-	1,846 (1.90%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,116 (95.30%)	6,662 (81.35%)	-	-	7,778 (7.99%)
สิชล	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	34,180 (100.00%)	9,911 (100.00%)	6,439 (100.00%)	218,226 (100.00%)	268,756 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	621 (1.82%)	412 (4.16%)	49 (0.76%)	15 (0.01%)	1,097 (0.41%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	33,559 (98.18%)	9,499 (95.84%)	-	-	43,058 (16.02%)
หัวไทร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	140,658 (100.00%)	972 (100.00%)	12,517 (100.00%)	66,350 (100.00%)	220,497 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	76,347 (54.28%)	84 (8.64%)	428 (3.42%)	4 (0.01%)	76,863 (34.86%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	64,311 (45.72%)	888 (91.36%)	-	-	65,199 (29.57%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,029,386 (100.00%)	153,731 (100.00%)	142,051 (100.00%)	2,961,126 (100.00%)	4,286,294 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	281,167 (27.31%)	9,289 (6.04%)	6,137 (4.32%)	755 (0.03%)	297,348 (6.94%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	748,219 (72.69%)	144,442 (93.96%)	-	-	892,663 (20.61%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกข้าว คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 201,586 ไร่ และพื้นที่ปลูกมะพร้าว (N) 41,140 ไร่ แต่เนื่องจากนโยบายของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการข้าว ต้องการรักษาคุณภาพผลผลิตข้าว ดังนั้นจึงควรพิจารณาปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าว

อำเภอ	ยางพารา (ไร่)			มะพร้าว (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
ชนอม	50	-	50	-	18	18
ฉวาง	21,255	-	21,255	-	9	9
สิชล	8,847	-	8,847	-	631	631
ชะอวด	39,263	-	39,263	-	198	198
นาบอน	25,093	-	25,093	-	34	34
พิปูน	-	-	-	-	-	-
ทุ่งสง	18,191	-	18,191	-	72	72
นบพิตำ	1,518	-	1,518	-	8	8
บางขัน	4	-	4	-	-	-
ลานสกา	795	-	795	-	65	65
หัวไทร	666	-	666	-	2,410	2,410
ท่าศาลา	20,954	-	20,954	-	1,592	1,592
ปากพนัง	29	-	29	-	22,115	22,115
พระพรหม	8,136	-	8,136	-	348	348
จุฬาภรณ์	12,165	-	12,165	-	60	60
ช้างกลาง	1,607	-	1,607	-	-	-
ทุ่งใหญ่	13,880	-	13,880	-	11	11
พรหมคีรี	3,538	-	3,538	-	144	144
ถ้าพรธรรมา	5,432	-	5,432	-	1	1
เชียรใหญ่	1,416	-	1,416	-	3,731	3,731
ร่อนพิบูลย์	10,247	-	10,247	-	158	158
เฉลิมพระเกียรติ	1,392	-	1,392	-	1,056	1,056
เมืองนครศรีธรรมราช	7,108	-	7,108	-	8,479	8,479
รวม	201,586	-	201,586	-	41,140	41,140

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกข้าวต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกข้าวในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกข้าวในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกข้าว ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัดกระจายอยู่ในอำเภอหัวไทร อำเภอปากพนัง และอำเภอเชียรใหญ่ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกข้าวในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกข้าว เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง และแหล่งน้ำ กระจายอยู่ในอำเภอท่าศาลา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และอำเภอลานสกา เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2.4 มังคุด

มังคุดพืชเศรษฐกิจหลักของนครศรีธรรมราชในลำดับที่ 4 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 9 และภาพที่ 12 - 13)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกมังคุด

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 1,294,529 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.89 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอทุ่งสง 195,003 ไร่ อำเภอทุ่งใหญ่ 159,916 ไร่ และอำเภอบางขัน 138,372 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 833,015 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.24 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอทุ่งใหญ่ 122,288 ไร่ อำเภอชะอวด 82,894 ไร่ และอำเภอสิชล 69,036 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 70,038 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.62 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอชะอวด 16,298 ไร่ อำเภอสิชล 9,478 ไร่ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ 906 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 2,132,988 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกมังคุดในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 119,218 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.81 ของพื้นที่เหมาะสมสูง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอพรมหิรี 16,215 ไร่ อำเภอฉวาง 12,329 ไร่ และอำเภอลานสกา 11,110 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 63,527 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.21 ของพื้นที่เหมาะสมปานกลาง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 11,385 ไร่ อำเภอลานสกา 7,553 ไร่ และอำเภอสิชล 7,167 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 3,388 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.56 ของพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ 906 ไร่ อำเภอพระพรหม 792 ไร่ และอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช 443 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 31,371 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกมังคุดแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกมังคุด และพื้นที่ปลูกมังคุดในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 1,944,799 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอทุ่งใหญ่ 279,920 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอทุ่งสง 269,520 ไร่ อำเภอบางขัน 194,735 ไร่ และอำเภอสิชล 149,290 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคองเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 1,175,311 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 90.79 ของพื้นที่เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอทุ่งสง 186,352 ไร่ อำเภอทุ่งใหญ่ 158,472 ไร่ และอำเภอบางขัน 135,864 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคองเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 769,488 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 92.37 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอทุ่งใหญ่ 121,448 ไร่ อำเภอทุ่งสง 83,168 ไร่ และอำเภอชะอวด 78,082 ไร่

ตารางที่ 9 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คองเหลือของมังคุดรายอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
เมืองนครศรีธรรมราช	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	33,764 (100.00%)	31,975 (100.00%)	3,685 (100.00%)	248,665 (100.00%)	318,089 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	8,234 (24.39%)	11,385 (35.61%)	443 (12.02%)	5,260 (2.12%)	25,322 (7.96%)
	พื้นที่มีศักยภาพคองเหลือ	25,530 (75.61%)	20,590 (64.39%)	-	-	46,120 (14.50%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	595 (100.00%)	-	906 (100.00%)	98,859 (100.00%)	100,360 (100.00%)
เฉลิมพระเกียรติ	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	94 (15.81%)	-	906 (100.00%)	495 (0.50%)	1,495 (1.49%)
	พื้นที่มีศักยภาพคองเหลือ	501 (84.20%)	-	-	-	501 (0.50%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	606 (100.00%)	128 (100.00%)	2,483 (100.00%)	192,389 (100.00%)	195,606 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	247 (40.76%)	8 (6.25%)	364 (14.66%)	580 (0.30%)	1,199 (0.61%)
เชียรใหญ่	พื้นที่มีศักยภาพคองเหลือ	359 (59.24%)	120 (93.75%)	-	-	480 (0.25%)
	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	63,793 (100.00%)	12,934 (100.00%)	5,082 (100.00%)	41,221 (100.00%)	123,030 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,696 (2.66%)	404 (3.12%)	14 (0.28%)	520 (1.26%)	2,634 (2.14%)
	พื้นที่มีศักยภาพคองเหลือ	62,097 (97.34%)	12,530 (96.88%)	-	-	74,626 (60.66%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
จุฬารามณ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	19,920 (100.00%)	50,867 (100.00%)	2,407 (100.00%)	50,354 (100.00%)	123,548 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,108 (5.56%)	622 (1.22%)	9 (0.37%)	155 (0.31%)	1,894 (1.53%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	18,812 (94.44%)	50,245 (98.78%)	- -	- -	69,057 (55.89%)
ฉวาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	98,793 (100.00%)	37,904 (100.00%)	- -	74,086 (100.00%)	210,783 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	12,329 (12.48%)	2,436 (6.43%)	- -	1,390 (1.88%)	16,155 (7.66%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	86,464 (87.52%)	35,468 (93.57%)	- -	- -	121,931 (57.85%)
ชะอวด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	64,468 (100.00%)	82,894 (100.00%)	16,298 (100.00%)	139,816 (100.00%)	303,476 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,777 (7.41%)	4,812 (5.81%)	42 (0.26%)	858 (0.61%)	10,489 (3.46%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	59,691 (92.59%)	78,082 (94.19%)	- -	- -	137,773 (45.40%)
ช้างกลาง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	68,699 (100.00%)	16,057 (100.00%)	- -	26,809 (100.00%)	111,565 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	7,372 (10.73%)	506 (3.15%)	- -	806 (3.01%)	8,684 (7.78%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	61,327 (89.27%)	15,551 (96.85%)	- -	- -	76,877 (68.91%)
ถ้ำพรรณรา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	30,646 (100.00%)	34,128 (100.00%)	287 (100.00%)	24,479 (100.00%)	89,540 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	927 (3.02%)	1,060 (3.11%)	- -	134 (0.55%)	2,121 (2.37%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	29,719 (96.97%)	33,068 (96.90%)	- -	- -	62,786 (70.12%)
ท่าศาลา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	85,285 (100.00%)	36,042 (100.00%)	2,555 (100.00%)	122,036 (100.00%)	245,918 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	10,789 (12.65%)	5,404 (14.99%)	114 (4.46%)	4,564 (3.74%)	20,871 (8.49%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	74,496 (87.35%)	30,638 (85.01%)	- -	- -	105,133 (42.75%)
ทุ่งใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	159,916 (100.00%)	122,288 (100.00%)	301 (100.00%)	38,559 (100.00%)	321,064 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,444 (0.90%)	840 (0.69%)	- -	130 (0.34%)	2,414 (0.75%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	158,472 (99.10%)	121,448 (99.31%)	- -	- -	279,920 (87.19%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
ทุ่งสง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	195,003 (100.00%)	84,849 (100.00%)	2,347 (100.00%)	92,002 (100.00%)	374,201 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	8,651 (4.44%)	1,681 (1.98%)	2 (0.09%)	2,014 (2.19%)	12,348 (3.30%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	186,352 (95.56%)	83,168 (98.02%)	- -	- -	269,521 (72.03%)
นบพิตำ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	47,667 (100.00%)	36,802 (100.00%)	4,318 (100.00%)	27,069 (100.00%)	115,856 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	6,585 (13.81%)	2,930 (7.96%)	431 (9.98%)	628 (2.32%)	10,574 (9.13%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	41,082 (86.18%)	33,872 (92.04%)	- -	- -	74,953 (64.70%)
นาบอน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	29,443 (100.00%)	46,868 (100.00%)	- -	44,111 (100.00%)	120,422 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	337 (1.14%)	593 (1.27%)	- -	610 (1.38%)	1,540 (1.28%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	29,106 (98.86%)	46,275 (98.73%)	- -	- -	75,381 (62.60%)
บางขัน	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	138,372 (100.00%)	59,496 (100.00%)	7,209 (100.00%)	21,233 (100.00%)	226,310 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,508 (1.81%)	625 (1.05%)	70 (0.97%)	15 (0.07%)	3,218 (1.42%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	135,864 (98.19%)	58,871 (98.95%)	- -	- -	194,735 (86.05%)
ปากพนัง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	756 (100.00%)	- -	- -	279,656 (100.00%)	280,412 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	- -	- -	- -	1,690 (0.60%)	1,690 (0.60%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	756 (100.00%)	- -	- -	- -	756 (0.27%)
พรหมคีรี	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	40,767 (100.00%)	24,176 (100.00%)	1,959 (100.00%)	23,926 (100.00%)	90,827 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	16,215 (39.77%)	6,207 (25.67%)	30 (1.56%)	756 (3.16%)	23,208 (25.55%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	24,552 (60.23%)	17,969 (74.33%)	- -	- -	42,520 (46.81%)
พระพรหม	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	9,381 (100.00%)	8,315 (100.00%)	5,750 (100.00%)	69,724 (100.00%)	93,169 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,643 (49.49%)	2,681 (32.24%)	792 (13.77%)	2,229 (3.20%)	10,345 (11.10%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	4,738 (50.51%)	5,634 (67.76%)	- -	- -	10,371 (11.13%)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
พิบูลย์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	42,328 (100.00%)	15,495 (100.00%)	-	41,083 (100.00%)	98,906 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,357 (10.29%)	926 (5.98%)	-	186 (0.45%)	5,469 (5.53%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	37,971 (89.71%)	14,569 (94.02%)	-	-	52,540 (53.12%)
ร่องพิบูลย์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	39,846 (100.00%)	41,063 (100.00%)	4,201 (100.00%)	114,884 (100.00%)	199,994 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	8,275 (20.77%)	5,410 (13.18%)	64 (1.53%)	2,157 (1.88%)	15,906 (7.95%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	31,571 (79.23%)	35,653 (86.82%)	-	-	67,223 (33.61%)
ลานสกา	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	27,673 (100.00%)	21,144 (100.00%)	772 (100.00%)	47,781 (100.00%)	97,370 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	11,110 (40.15%)	7,553 (35.72%)	7 (0.91%)	3,331 (6.97%)	22,001 (22.59%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	16,563 (59.85%)	13,591 (64.28%)	-	-	30,154 (30.97%)
ลิขล	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	94,666 (100.00%)	69,036 (100.00%)	9,478 (100.00%)	95,656 (100.00%)	268,836 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	7,245 (7.65%)	7,167 (10.38%)	100 (1.06%)	1,895 (1.98%)	16,407 (6.10%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	87,421 (92.35%)	61,869 (89.62%)	-	-	149,290 (55.53%)
หัวไทร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,142 (100.00%)	554 (100.00%)	-	218,590 (100.00%)	221,286 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	275 (12.84%)	277 (49.91%)	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,867 (87.16%)	277 (50.50%)	-	-	2,145 (0.97%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,294,529 (100.00%)	833,015 (100.00%)	70,038 (100.00%)	2,132,988 (100.00%)	4,330,570 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	119,218 (9.21%)	63,527 (7.63%)	3,388 (4.84%)	31,371 (1.47%)	217,504 (5.02%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,175,311 (90.79%)	769,488 (92.37%)	-	-	1,944,794 (44.85%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกมังคุด คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา (S3+N) 63,127 ไร่ และพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (S3+N) 13,932 ไร่ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมังคุด

อำเภอ	ยางพารา (ไร่)			ปาล์มน้ำมัน (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
ชนอม	1,296	-	1,296	931	-	931
ฉวาง	8,279	-	8,279	213	-	213
ลิซล	5,535	1,990	7,524	2,846	474	3,320
ชะอวด	15,449	-	15,449	319	-	319
นาบอน	678	-	678	826	-	826
พิปูน	762	-	762	3	-	3
ทุ่งสง	7,190	-	7,191	1,381	-	1,381
นบพิตำ	3,349	-	3,349	76	-	76
บางขัน	1,694	-	1,694	1,609	-	1,609
ลานสกา	284	341	625	7	17	24
หัวไทร	-	-	-	32	-	32
ท่าศาลา	-	-	-	989	0	989
ปากพนัง	-	-	-	-	-	-
พระพรหม	-	-	-	-	-	-
จุฬาภรณ์	7,329	-	7,329	76	-	76
ช้างกลาง	210	-	210	86	-	86
ทุ่งใหญ่	2,555	-	2,555	2,229	-	2,229
พรหมคีรี	-	-	-	30	-	30
ถ้าพรอนรา	3,188	-	3,188	429	-	429
เชียรใหญ่	-	-	-	0	-	-
ร่อนพิบูลย์	2,878	120	2,998	541	-	541
เฉลิมพระเกียรติ	-	-	-	197	-	197
เมืองนครศรีธรรมราช	-	-	-	621	-	621
รวม	60,676	2,451	63,127	13,441	491	13,932

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกมังคุดต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกมังคุดในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกมังคุดในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือพื้นที่ปลูกมังคุดในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกมังคุดซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกมังคุดที่สำคัญของจังหวัด กระจายอยู่ในอำเภอพรหมคีรี อำเภอดง และอำเภอลานสกา เป็นต้น

พื้นที่ปลูกมังคุดในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกมังคุดในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกมังคุด เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรด เป็นต้น ความชื้น กระจายอยู่ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอลานสกา และอำเภอสิชล เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) กระจายอยู่ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอพระพรหม และอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เป็นต้น ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกมังคุด มีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

3. พืชเศรษฐกิจอนาคตไกลของจังหวัด

3.1 **ทุเรียน** จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการผลิตทุเรียนนอกฤดู (ทุเรียนทวาย) เกษตรกรชาวสวนนิยมปลูกพันธุ์หมอนทอง จากระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ทุเรียนนอกฤดูของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน “กลุ่มผลิตทุเรียนนอกฤดูตำบลลิงชัน” ภายใต้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลลิงชัน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นตัวอย่างของการรวมกลุ่มที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก สามารถสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มเกษตรกร ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) ยกระดับคุณภาพผลผลิต โดยมีผลผลิตคุณภาพระดับ A จึงเป็นเครื่องการันตี และสร้างความมั่นใจกับผู้ค้าและผู้บริโภคได้ว่าผลผลิตได้มาตรฐานและมีคุณภาพ กลุ่มผลิตทุเรียนนอกฤดูตำบลลิงชัน มีการดำเนินการปี 2559 ซึ่งเป็นแปลงต้นแบบ ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูก 1,100 ไร่ มีสมาชิกเกษตรกร 119 ราย โดยมี นายพงพัฒน์ เทพทอง เป็นประธานกลุ่ม ด้านสถานการณ์การผลิตทุเรียนนอกฤดูของกลุ่มเกษตรกรนิยมปลูกพันธุ์หมอนทอง ซึ่งเป็นพันธุ์ยอดนิยมที่ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศชื่นชอบ อีกทั้งตอบสนองต่อการทำนอกฤดูได้ดี ติดผลดก ระยะเวลาสุกแก่ปานกลาง เนื้อหนา รสชาติหวานมัน และเป็นที่ต้องการของตลาดสูง ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 50,157 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต (29.27 บาทต่อกิโลกรัม) ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ไม่มีผลทุเรียนในฤดูกาล และเป็นช่วงเทศกาลส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ คริสมาสต์ และตรุษจีน ผลผลิตรวมทุเรียนนอกฤดูของทั้งแปลงใหญ่ประมาณ 1,883 ตันต่อรอบการผลิต ผลผลิตเฉลี่ย 1.712 ตันต่อไร่ต่อรอบการผลิต ผลตอบแทนเฉลี่ย 256,818 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ย (กำไร) 206,661 บาทต่อไร่ต่อรอบการผลิต ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย 150 บาทต่อกิโลกรัม ทั้งนี้ การทำทุเรียนนอกฤดูต้องคัดเลือกทุเรียนที่มีสภาพต้นทุเรียนสมบูรณ์เต็มที่ ใบเขียวเข้ม หนาแน่น ควรมีอายุอย่างน้อย 5-15 ปี ทรงพุ่มสูง 8-12 เมตร โดยมีระยะเวลากระบวนการผลิต

ตั้งแต่การเตรียมต้น การบังคับออกดอก การช่วยผสมเกสร ไปจนถึงการเก็บเกี่ยวรวมใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปี

3.2 สละ เป็นพืชที่เกษตรกรจังหวัดนครศรีธรรมราช เริ่มมีการตื่นตัวกันมากขึ้น ในเรื่องของการทำเกษตรผสมผสาน โดยมาปลูกพืชแซมบ้าง เพื่อเพิ่มรายได้ เช่น การปลูกไม้ผลแซมสวนยางพารา และเกษตรกรบางรายก็จะค่อย ๆ มีการปรับพื้นที่มาปลูกไม้ผล สามารถทำรายได้ค่อนข้างดี จากการปรับเปลี่ยนพืชเชิงเดี่ยวมาทำเกษตรผสมผสานมากขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมเรื่องการรวมกลุ่มผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพ และสุดท้ายร่วมกันทำตลาด ก็ยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร สามารถทำเป็นอาชีพที่ยั่งยืน ตัวอย่างเกษตรกรธานินทร์ ใจห้าว อยู่บ้านเลขที่ 28 หมู่ที่ 14 ตำบลเสาเกา อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นเกษตรกรที่มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่สวนยางบางส่วนมาปลูกไม้ผล ซึ่งเลือกสละเป็นอีกหนึ่งพืชที่ให้ผลผลิตทำรายได้เป็นอย่างดี โดยบำรุงรักษาต้นให้มีความสมบูรณ์ ส่งผลให้สละที่ปลูกมีผลผลิตจำหน่ายได้ตลอดทั้งปี พร้อมทั้งทำสินค้าให้มีคุณภาพจำหน่ายได้ราคาดีตลอดทั้งปี อีกด้วย

3.3 มะนาว จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแหล่งผลิตมะนาวที่สำคัญของภาคใต้ เกษตรกรสายัณห์ ศรีใหม่ อายุ 37 ปี อยู่บ้านเลขที่ 33/3 หมู่ 2 ตำบลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้สื่อข่าวเดลินิวส์ ประจำอำเภอสิชล-ขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้เวลาว่างหันมาประกอบอาชีพเกษตรกรปลูกมะนาวในพื้นที่บ้านเขาชวนเฒ่า หมู่ 4 ตำบลเทพราช เกอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช มีรายได้เสริมในฤดูกาลประจำปี 2559 มากถึง 3 แสนบาท โดยมีเกษตรกรจากหลายพื้นที่เดินทางไปขอคำแนะนำอย่างต่อเนื่อง โดยปลูกมะนาวในพื้นที่ 5 ไร่ ซึ่งพื้นที่ปลูกทุเรียนไว้ก่อนแล้ว ซึ่งกว่าทุเรียนจะได้รับผลใช้เวลา 5-7 ปี จึงปลูกมะนาวแซมระหว่างทุเรียน เพราะมะนาวใช้เวลาเพียง 2 ปีก็ได้รับผลแล้ว ครั้งแรกปลูกมะนาวพันธุ์แป้นพวง 100 ต้น แต่เนื่องจากตนขาดการดูแลเอาใจใส่ทำให้มะนาวตายไป 60 ต้นเหลือเพียง 40 ต้น ตนจึงติดตั้งการนำผ่านระบบท่อติดตั้งเวลาเปิด-ปิดเข้าเย็นครั้งละ 1 ชม. พร้อมใส่ปุ๋ยบำรุงต้น ใบ ดอกและผลตามลำดับ จนกระทั่งมะนาวให้ผลผลิตจำนวนมาก ประกอบกับอยู่ในช่วงฤดูแล้งมะนาวมีราคาสูงถึง กก.ละ 80-90 บาท สามารถเก็บขายได้วันเว้นวัน โดยมีพ่อค้าแม่ค้ามาซื้อถึงในสวน นำไปขายในตลาดต่าง ๆ ในราคา กก.ละ 100-120 บาท โดยมะนาวของตนเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นอย่างมาก สร้างได้รายได้ให้กับตนในช่วง 3 เดือน (มี.ค.-พ.ค.) เกือบสองแสนบาท

3.4 พริกไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแหล่งผลิตพริกไทยที่สำคัญของภาคใต้ ตัวอย่างสวนพริกไทยลุงแยม บ้านไสเหนือ หมู่ 8 ตำบลนาหลวงเสน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยนายบุญเอื้อน ศรีวิมล ก่อนหน้านี้ตนประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และได้รับผลกระทบเรื่องราคา อีกทั้งร่างกายไม่ค่อยแข็งแรง จึงต้องหาอาชีพใหม่ จนได้เรียนรู้ศึกษาและหันมาประกอบอาชีพสวนพริกไทย เพราะเล็งเห็นว่าพริกไทยเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ใช้พื้นที่น้อย อีกทั้งพริกไทยจะให้ผลผลิตเมื่อต้นมีอายุ 8 เดือน ถือว่าใช้เวลาไม่นานก็สามารถเก็บขายได้ทันที และสามารถขยายพันธุ์นำขายสร้างรายได้เสริมอีกทางหนึ่ง ซึ่งได้ปลูกพริกไทย จำนวน 470 ต้น บนเนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ ปลูกมาได้ 3 ปีแล้ว ที่ผ่านมาสวนพริกไทยแห่งนี้ นอกจากมีประชาชนเดินทางมาติดต่อซื้อขายพริกไทยแล้ว ยังมีประชาชน นักเรียน กศน. ให้ความสนใจเข้ามาศึกษากระบวนการปลูกพริกไทย การเก็บพริกไทย อย่างต่อเนื่อง ซึ่งตนจะพาเดินชมสวน พร้อมบรรยายถ่ายทอดความรู้ด้วยดีด้าน นางยุวดี ศรีวิมล เจ้าของสวนพริกไทยลุงแยมกล่าวว่า ตั้งแต่เลือกประกอบอาชีพสวนพริกไทย

ส่งผลให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น ความเป็นอยู่ดีขึ้น อีกทั้งลูกชายรับหน้าที่ดูแลสวนพริกไทยแห่งนี้ ถือเป็นความภูมิใจลูกได้สืบทอดอาชีพของครอบครัว ทั้งนี้ ราคาพริกไทยสดตามท้องตลาดจะอยู่ที่ กิโลกรัมละ 100 บาท ในแต่ละวันจะมีผู้สั่งซื้อ 10-15 กิโลกรัม หรือประมาณวันละ 1,000-1,500 บาท ทั้งนี้ที่ผ่านมาผู้สนใจสั่งซื้อพริกไทย จำนวน 40-50 กิโลกรัม นอกจากนี้ยังมีการจำหน่ายต้นพริกไทย เพื่อนำไปขยายพันธุ์อีก 2 แบบ ได้แก่ พริกไทยแบบปักชำ ทำง่าย ใช้เวลาไม่นาน ได้ผลเร็ว จำหน่ายราคาต้นละ 35 บาท และต้นพริกไทยแบบเสียบยอดโคโลบรินัม แข็งแรง ทนน้ำ โต้เร็ว จำหน่ายราคาต้นละ 60 บาท สำหรับผู้สนใจศึกษาเรียนรู้การปลูกพริกไทยดำ สามารถติดต่อไปที่ Facebook : panjapol sriwimon

3.5 พืชสมุนไพร ด้วยนโยบายของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนแนวคิด BCG (Bio-Circular-Green Economy) หรือ เศรษฐกิจชีวภาพ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ พืชสมุนไพรเป็นเรื่องหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจ เนื่องจากเป็นแหล่งของสารสำคัญที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การแพทย์ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และเครื่องสำอาง จึงสนับสนุนให้พืชสมุนไพรเป็นพืชทางเลือกในปี 2564 โดยดำเนินการภายใต้ตลาดนำการผลิต และหากทิศทางการตลาดสมุนไพรขยายตัวเพิ่มมากขึ้นจะช่วย ให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร มีรายได้และความมั่นคงในการดำรงชีพ จากฐานข้อมูล Agri-Map Online จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ศักยภาพที่สามารถส่งเสริมให้ปลูกพืชสมุนไพรได้หลายชนิด เช่น กระชายดำ ขมิ้นชัน ไพล เป็นต้น

กระชายดำ กระชายดำเป็นพืชที่ชอบที่ร่ม ดินร่วนซุยหรือเป็นดินปนทรายที่มีการระบายน้ำได้ดี ชอบอากาศหนาวเย็น และขยายพันธุ์ด้วยวิธีการแบ่งเหง้า สามารถขยายพันธุ์ได้ตลอดทั้งปี จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกไพลที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 463,351 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอทุ่งสง อำเภอบางขัน อำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอชะอวด

ขมิ้นชัน เป็นพืชปลูกง่าย ชอบแสงแดดจัด และมีความชื้นสูง ชอบดินร่วนซุย มีการระบายน้ำดี ไม่ชอบน้ำขัง เกษตรกรสามารถปลูกขมิ้นชันแซมในสวนเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ และมีรายได้ระหว่างรอการเติบโตของไม้ผล ไม้ยืนต้น โดยพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกขมิ้นชันที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 463,638 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอทุ่งสง อำเภอบางขัน อำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอชะอวด

บัวบก เป็นพืชเขตร้อน ชอบที่ลุ่มชื้นแฉะเล็กน้อย เช่น ตามขอบคันนา ค้นดินริมหนอง สระ คลองน้ำ ชอบแสงรำไร มีเถาเลื้อยไปตามผิวดิน บางทีเรียกว่า ไพล ส่วนนี้แหละที่ใช้น้ำไปปักชำ ขยายพันธุ์ปลูกต่ออายุได้ไปหลายฤดู ขยายพันธุ์ได้รวดเร็ว เจริญเติบโตได้เร็วมากจังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกบัวบกที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 177,255 ไร่ กระจายอยู่ในอำเภอชะอวด อำเภอพิปูน อำเภอสิชล และอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช

ไพล เจริญได้ดีในดินร่วนซุย ปลูกง่าย ดูแลง่าย สามารถปลูกแซมระหว่างแปลงพืชหลักได้ โดยพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่ศักยภาพในการปลูกไพลที่ระดับความเหมาะสมสูง (S1) ประมาณ 121,931 ไร่ อยู่ในอำเภออำเภอพิปูน อำเภอชะอวด อำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอทุ่งสง

4 แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ

4.1 ยางพารา

1) **พื้นที่ปลูกยางพาราที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกยางพาราอยู่ มีเนื้อที่ 685,824 ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในเขตอำเภอทุ่งสง อำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอบางขัน ตามลำดับ ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดิน เพื่อสงวนให้เป็นแหล่งปลูกยางพาราคุณภาพดีที่สำคัญของจังหวัด ควรมีการจัดการดิน ปุ๋ย พันธุ์คุณภาพดี โดยรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาต่อยอดครบวงจรการตลาดในและต่างประเทศการแปรรูป แหล่งทุน มีภาครัฐสนับสนุนการทำมาตรฐานสินค้าเกษตรตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP)

2) **พื้นที่ปลูกยางพาราที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกยางพาราอยู่ มีเนื้อที่ 679,389 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอทุ่งสง และอำเภอบางขัน เกษตรกรยังคงปลูกยางพาราได้ผลดี หลายแห่งประสบปัญหาโครงสร้างของดิน การสนับสนุนอินทรีย์วัตถุ จะสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรในการใช้ที่ดิน ปัญหาการย้ายถิ่นจะลดลง และพื้นที่ในเขตนี้มีความเหมาะสมสำหรับการทำเกษตรแบบผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่

3) **พื้นที่ปลูกยางพาราในพื้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N)** และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกยางพาราอยู่ พื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาซ้ำซาก เช่น น้ำท่วม ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำ กระทั่งเกษตรกรและสหกรณ์ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยสนับสนุนการปรับโครงสร้างที่ดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ ให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม เป็นการสร้างรายได้ และผลิตอาหารเพื่อบริโภค

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรปลูกพืชอื่นทดแทน เช่น ทุเรียน มะพร้าว มังคุด เงาะ กาแฟ (โรบัสต้า) เป็นต้น ในส่วนนี้ภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจถึงสถานการณ์ด้านการเกษตรในปัจจุบัน โดยเฉพาะยางพาราเป็นพืชที่มีนโยบายลดพื้นที่ปลูก เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตมาก ส่งผลให้ราคาตกต่ำ แต่ในอนาคตหากตลาดมีความต้องการผลผลิตเพิ่มมากขึ้น อาจอาจสนับสนุนให้เกษตรกรกลับมาปลูกยางพาราในพื้นที่ดังกล่าว

4.2 ปาล์มน้ำมัน

1) **พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ มีเนื้อที่ 278,072 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอปากพนัง อำเภอสิชล และอำเภอเชียรใหญ่ และกระจายตัวทุกอำเภอ ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดิน เพื่อสงวนให้เป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำอย่างดี รวมทั้งการจัดการดินและปุ๋ย ตามมาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ใช้พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับการรับรอง สนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่ สร้างเครือข่ายในรูปแบบของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ลานเท กับโรงงานสกัดน้ำมัน ส่งเสริม ให้ความรู้เรื่องการตัดปาล์มน้ำมันที่ได้คุณภาพ

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาให้เกษตรกรเพาะปลูกตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP)

2) **พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ มีเนื้อที่มากถึง 143,551 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอสิชล อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ และกระจายตัวทุกอำเภอ เป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีข้อจำกัดไม่มากนัก ควรสนับสนุนด้านการบริหารจัดการน้ำ เช่น ชลประทาน แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ใช้ปัจจัยการผลิตในอัตราและช่วงเวลาที่เหมาะสม สนับสนุนพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ได้รับการรับรอง จะสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน พื้นที่ในเขตนี้มีความเหมาะสมสำหรับการเกษตรแบบผสมผสาน โดยเฉพาะในช่วงที่ปาล์มน้ำมันอายุน้อยยังไม่ให้ผลผลิต หรือเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น และภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรโดยแนะนำว่าไม่ควรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น หรือถ้าต้องการเปลี่ยนชนิดพืชควรเป็นพืชที่มีผลตอบแทนดีกว่า

3) **พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N)** และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ มีประมาณกว่าห้าหมื่นไร่ ซึ่งประสบปัญหาซ้ำซาก เช่น น้ำท่วม ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำ กระทบวงเกษตรและสหกรณ์ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยสนับสนุนการปรับโครงสร้างที่ดิน ปรับปรุงบำรุงดินสนับสนุนแหล่งน้ำ ให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม และปาล์มน้ำมันเป็นพืชยืนต้นอายุประมาณ 20-25 ปี การปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นจึงเป็นเรื่องยากในกรณีที่ปาล์มน้ำมันหมดอายุ ลงทุนน้อยกว่าและให้ผลตอบแทนที่ดี ส่งเสริมสินค้าเกษตรชนิดอื่น ๆ ที่สามารถปลูก เลี้ยง หรืออยู่ร่วมกันได้ในสวนปาล์มน้ำมัน ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้เกษตรกรสามารถเข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นต้น

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน โดยหันมาปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น ทูเรียน มะพร้าว มังคุด เงาะ กาแฟ (โรบัสต้า) ข้าว เป็นต้น ทั้งนี้หากพืชที่ปลูกเป็นพืชไร่ ในอนาคตสามารถกลับมาปลูกปาล์มน้ำมันได้อีก แต่หากเป็นไม้ผลหรือไม้ยืนต้น การกลับมาปลูกปาล์มน้ำมันอาจเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะการปลูกไม้ผล เช่น ทูเรียน มังคุด เงาะ ที่ปัจจุบันราคาดี แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาต้นทุนการผลิตและราคาผลผลิตร่วมด้วย

4.3 ข้าว

1) **พื้นที่ปลูกข้าวที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกข้าวอยู่ มีเนื้อที่ 281,167 ไร่ อยู่ในเขตอำเภอพรหมคีรี อำเภอฉวาง และอำเภอลานสกา และกระจายตัวในพื้นที่เล็ก ๆ ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอพรหมคีรี พื้นที่ทั้ง 22 อำเภอ ตั้งอยู่ในเขตชลประทาน ทั้งนี้โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมควรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำชลประทาน การจัดการดิน ปุ๋ย พันธุ์ข้าว โดยรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาต่อยอดครบวงจรการตลาดในและต่างประเทศ

การแปรรูป แหล่งทุน มีภาครัฐสนับสนุนการทำมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) และเนื่องจากเป็นพื้นที่ศักยภาพสูง การปลูกพืชหลังนาจะช่วย ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน

2) **พื้นที่ปลูกข้าวที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกข้าวอยู่ มีเนื้อที่ 9,289 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอลานสกา อำเภอลิขิต และกระจายตัว ทุกอำเภอ เป็นพื้นที่ปลูกข้าวที่มีข้อจำกัดไม่มากนัก เกษตรกรยังคงปลูกข้าวได้ผลดี หลายแห่งประสบ ปัญหาขาดน้ำในช่วงของการเพาะปลูก การสนับสนุนด้านการชลประทาน จะสร้างความมั่นใจ ให้กับเกษตรกรในการใช้ที่ดิน ปัญหาการทิ้งถิ่นจะลดลง และพื้นที่ในเขตนี้มีความเหมาะสมสูงสำหรับ การเกษตรแบบผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่

3) **พื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N)** และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ ที่ดินปลูกข้าวอยู่ มีประมาณกว่าล้านไร่ ซึ่งประสบปัญหาซ้ำซาก เช่น น้ำท่วม ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำ กระทบวง เกษตรและสหกรณ์ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยสนับสนุนการปรับโครงสร้างที่ดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ ให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสม เป็นการสร้างรายได้ และผลิตอาหารเพื่อบริโภค

4) **พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว** แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ ใช้พื้นที่ปลูกข้าว โดยหันมาปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น ทุเรียน มะพร้าว มังคุด เงาะ กาแฟ (โรบัสต้า) เป็นต้น เกษตรกรมีความมั่นใจมากกว่าการปลูกข้าวแต่ในอนาคตเกษตรกรสามารถกลับมา ปลูกข้าวหรือทำการเกษตรแบบผสมผสานได้อีก

4.4 มังคุด

1) **พื้นที่ปลูกมังคุดที่มีความเหมาะสมสูง (S1)** และปัจจุบันยังปลูกมังคุดอยู่ มีเนื้อที่ 119,218 ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในเขตอำเภอพรหมคีรี อำเภอฉวาง และอำเภอลานสกา ตามลำดับ ทั้งนี้ โดยคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดสมุทรให้มีการเสนอแผนการใช้ที่ดินเพื่อสงวนให้เป็นพื้นที่ ปลูกมังคุดที่สำคัญของจังหวัด และมีการบริหารจัดการน้ำอย่างดี รวมทั้งการจัดการดินและปุ๋ย ตามมาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นเกษตรแปลงใหญ่ สร้างเครือข่ายในรูปแบบของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตสู่ การผลิตผลไม้ครบวงจร เช่น บริหารจัดการผลผลิตแบบป้องกันความเสี่ยงโดยใช้การตลาดนำ การผลิตเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาให้เกษตรกรเพาะปลูกตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) เน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการพัฒนาคุณภาพ มังคุดทั้งในและนอกฤดู ให้สอดคล้องตามฤดูกาล การผลิตผลไม้คุณภาพตามแหล่งกำเนิดภูมิศาสตร์ (GI) และไม้ผลอัตลักษณ์ของจังหวัด

2) **พื้นที่ปลูกมังคุดที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)** และปัจจุบันยังปลูกมังคุดอยู่ มีเนื้อที่ 63,527 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอลานสกา และอำเภอลิขิต เป็นต้น เกษตรกรยังคงปลูกมังคุดได้ผลดี ควรมีการสนับสนุนอินทรีย์วัตถุ เนื่องจากเป็นไม้ผล ซึ่งบางช่วง

มีความต้องการการใช้น้ำในปริมาณที่มาก ควรสนับสนุนด้านการบริหารจัดการน้ำ เช่น ระบบชลประทาน แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ใช้ปัจจัยการผลิตในอัตราและช่วงเวลาที่เหมาะสม จะสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรผู้ปลูกมังคุด ภาครัฐควรให้ความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกรโดยแนะนำว่าไม่ควรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่น หรือถ้าต้องการเปลี่ยนชนิดพืชควรเป็นพืชที่มีผลตอบแทนดีกว่า

3) พื้นที่ปลูกมังคุดในพื้นที่ไม่มีความเหมาะสม (S3 และ N) และปัจจุบันเกษตรกรยังคงใช้ที่ดินปลูกมังคุดอยู่ พื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาซ้ำซาก เช่น น้ำท่วม ขาดน้ำ ผลผลิตต่ำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้การช่วยเหลือเกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่นี้ โดยสนับสนุนการปรับโครงสร้างที่ดิน ปรับปรุงบำรุงดิน สนับสนุนแหล่งน้ำ หาแหล่งเงินทุนประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แนวทางการบริหารจัดการให้แก่เกษตรกร ในกรณีที่มีมังคุดหมดอายุตัดโค่นทิ้งให้ผลผลิตลดต่ำลง ต้องใช้ทุนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เกษตรกรสามารถเลือกปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีความเหมาะสมและให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า หรือใช้พื้นที่ผลิตอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือน หรือเข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) เป็นต้น

4) พื้นที่ที่มีศักยภาพหรือมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกมังคุด แต่ปัจจุบันเกษตรกรไม่ได้ใช้พื้นที่ปลูกโดยหันมาปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น มะพร้าว ทุเรียน กาแฟ (โรบัสต้า) เงาะ ข้าว เป็นต้น ทั้งนี้หากพืชที่ปลูกเป็นพืชไร่ ในอนาคตสามารถกลับมาปลูกมังคุดได้อีก แต่หากเป็นไม้ผลหรือไม้ยืนต้น อาจเป็นเรื่องยาก ต้องรอนพืชเดิมครบอายุตัดโค่น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาต้นทุนการผลิตร่วมด้วย ภาครัฐควรประชาสัมพันธ์และสร้างมาตรการจูงใจให้เกษตรกรกลับมาปลูกมังคุดในพื้นที่นี้ หรือทำในรูปแบบสวนผสมระหว่างไม้ผลเขตร้อน เช่น เงาะ ทุเรียน ลองกอง เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาลักษณะทางการตลาดร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. **พริกไทย**. สืบค้นจาก <https://ittm.dtam.moph.go.th/images/knowledgea/3/65พริกไทย%20หน้า173-175.pdf>.
- กรมการปกครอง. 2556. **ขอบเขตการปกครอง**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมการปกครอง. 2563. **ข้อมูลสถิติประชากร**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมชลประทาน. 2564. **พื้นที่ชลประทาน พ.ศ. 2564**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2561. **การใช้ที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2561**. (ไฟล์ข้อมูล).
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2563. **ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. 2563**. (ไฟล์ข้อมูล).
- บริษัท รักบ้านเกิด จำกัด. 2551. **เกษตรกรต้นแบบ "ธำนิษฐ์ ใจห้าว.มุ่งเน้นประโยชน์แก่อกุลใช้น้ำหมักชีวภาพในสวนสละ"**. สืบค้นจาก <https://www.rakbankerd.com/agriculture/rbk-view.php?id=88>.
- บริษัท ฟาร์มแชนเนล(ประเทศไทย) จำกัด. 2554. **ทุเรียนนอกฤดูแปลงใหญ่ตำบลตลิ่งชัน สร้างมูลค่าปีละกว่า 280 ล้านบาท**. สืบค้นจาก <https://farmchannelthailand.com/ทุเรียนนอกฤดูแปลงใหญ่/>.
- เดลินิวส์ออนไลน์. 2559. **เหยี่ยวข่าวเมืองคอน “ปลูग्มะนาวพันรายได้นับแสน”**. สืบค้นจาก <https://www.dailynews.co.th/regional/503493/>.
- นิรนาม. 2561. **การปลูกไพล**. สืบค้นจาก <http://www.m-group.in.th/article.html>.
- สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช. 2544. **กสิกรรม จังหวัดนครศรีธรรมราช**. สืบค้นจาก <http://www.nakhonsithamarat.go.th/plant.php>.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2564. **ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร พ.ศ. 2564**. (ไฟล์ข้อมูล).

ภาคผนวก

ตารางผนวกที่ 1 ข้อมูลตำบลจำแนกรายอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
1	ขนอม	เกาะท่าไร่
2		ขนอม
3		ควนทอง
4		ท้องเนียน
5	จุฬาภรณ์	ควนหนองควัว
6		ทุ่งโพธิ์
7		นาหมอบุญ
8		บ้านควนมุด
9		บ้านชะอวด
10		สามตำบล
11	ฉวาง	จันดี
12		ฉวาง
13		นากะชะ
14		ไม้เรียง
15		ไสหรี
16		ละอาย
17		นาแวง
18		กะเปียด
19		นาเขลียง
20		ห้วยปรึก
21	เฉลิมพระเกียรติ	เชียรเขา
22		ดอนตรอ
23		ทางพูน
24		สวนหลวง
25	ชะอวด	เกาะขันธุ์
26		ขอนแก่น
27		เขาพระทอง
28		ควนหนองหงษ์
29		เคอิ่ง
30		ชะอวด
31		ท่าประจ๊ะ
32		ท่าเสม็ด
33		นางหลง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
34	ชะอวด (ต่อ)	บ้านตุล
35		วังอ่าง
36	ช้างกลาง	ช้างกลาง
37		สวนขัน
38		หลักช้าง
39		เชียรใหญ่
40	เชียรใหญ่	เขาพระบาท
41		เชียรใหญ่
42		ห้องลำเจียก
43		ท่าขนาน
44		บ้านกลาง
45		บ้านเนิน
46		แม่เจ้าอยู่หัว
47		เสื่อหิง
48		ไสหมาก
49		ถ้ำพรรณรา
50	ดุสิต	
51	ถ้ำพรรณรา	
52	ท่าศาลา	กลาย
53		ดอนตะโก
54		ตลิ่งชัน
55		ท่าซิ่น
56		ท่าศาลา
57		ไทยบุรี
58		โพธิ์ทอง
59		โมคลาน
60		สระแก้ว
61		หัวตะพาน
62		ทุ่งสง
63	เขาขาว	
64	เขาโร	
65	ควนกรด	
66	ชะมาย	

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
67	ทุ่งสง (ต่อ)	ถ้ำใหญ่
68		ที่วัง
69		นาโพธิ์
70		นาไม้ไผ่
71		นาหลวงเสน
72		น้ำตก
73		ปากแพรก
74	หนองหงส์	
75	ทุ่งใหญ่	กรุงหยัน
76		กุแหระ
77		ท่ายาง
78		ทุ่งสัง
79		ทุ่งใหญ่
80		บางรูป
81		ปรึก
82	นบพิตำ	กรุงชิง
83		กะหรอ
84		นบพิตำ
85		นาเหรียง
86	นาบอน	แก้วแสน
87		ทุ่งสง
88		นาบอน
89	บางขัน	บางขัน
90		บ้านนิคม
91		บ้านลำนาว
92		วังหิน
93	ปากพนัง	เกาะทวด
94		ชนาบนาก
95		คลองกระปือ
96		คลองน้อย
97		ชะเมา
98		ท่าพญา
99		บางตะพง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
100	ปากพ่อง (ต่อ)	บางพระ
101		บางศาลา
102		บ้านเพิง
103		บ้านใหม่
104		ปากพ่องฝั่งตะวันตก
105		ปากพ่องฝั่งตะวันออก
106		ปากแพรก
107		ป่าระกำ
108		หูล่อง
109		แหลมตะลุมพุก
110	พรหมคีรี	ทอนหงส์
111		นาเรียง
112		บ้านเกาะ
113		พรหมโลก
114		อินคีรี
115	พระพรหม	ช้างซ้าย
116		ท้ายสำเภา
117		นาพรุ
118		นาสาร
119	พิปูน	กะทูน
120		เขาพระ
121		ควนกลาง
122		พิปูน
123		ยางค้อม
124	เมืองนครศรีธรรมราช	กำแพงเขา
125		คลัง
126		ไชยมนตรี
127		ท่าจั่ว
128		ท่าซึก
129		ท่าเรือ
130		ท่าไร่
131		ท่าวัง
132		นาเคียน

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	
133	เมืองนครศรีธรรมราช (ต่อ)	นาทราย	
134		ในเมือง	
135		บางจาก	
136		ปากนคร	
137		ปากพูน	
138		โพธิ์เสด็จ	
139		มะม่วงสองต้น	
140		ร่อนพิบูลย์	ควนเกย
141			ควนชุม
142	ควนพัง		
143	ร่อนพิบูลย์		
144	เสาชง		
145	หินตก		
146	ลานสกา	กำโลน	
147		ขุนทะเล	
148		เขาแก้ว	
149		ท่าดี	
150		ลานสกา	
151		สิชล	เขาน้อย
152	ฉลอง		
153	ทุ่งปรัง		
154	ทุ่งไส		
155	เทพราช		
156	เปลี่ยน		
157	สิชล		
158	สี่ขีด		
159	เสาเภา		
160	หัวไทร		เกาะเพชร
161		เขาพังไกร	
162		ควนชะลิก	
163		ทรายขาว	
164		ท่าชอม	
165		บางนบ	

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล
166	หัวไทร (ต่อ)	บ้านราม
167		รามแก้ว
168		หน้าสน
169		หัวไทร
170		แหลม
รวม	23	170

ที่มา: กรมการปกครอง, 2556

ชุดดิน	บาเจาะ	Series Bc	กลุ่มชุดดินที่ 43
สภาพพื้นที่	ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1-5 %		
ภูมิสัณฐาน	สันทรายชายทะเล		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนทรายทะเล		
การระบายน้ำ	ค่อนข้างมาก		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	เร็ว	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ปานกลางถึงเร็ว	
ลักษณะสมบัติของดิน	ดินทรายลิกมาก ตลอดชั้นดินมีเนื้อดินเป็นทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ดินบนมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นทรายหรือทรายปนดินร่วนสีน้ำตาล น้ำตาลปนเหลืองหรือเหลืองปนแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5)		
ข้อจำกัด	ดินทรายจัด ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และขาดแคลนน้ำ		
ข้อเสนอแนะ	เหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกมะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ สับปะรดโรงงาน มีข้อจำกัดปานกลางที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนามาก ไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผล มีข้อจำกัดรุนแรงที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนา ควรมีการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดหรือปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 และปุ๋ยเคมี พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืช เพื่อไว้ใช้ในเวลาที่พืชขาดน้ำ		

สมบัติทางเคมี	ความลึก	อินทรีย์	ความจุ	ความอิม	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	ความอุดม
	(ชม.)	วัตถุ	แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ตัวเบส	ที่เป็น ประโยชน์	ที่เป็น ประโยชน์	สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 1 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินบาเจาะ

ชุดดิน	สายบุรี	Series Bu	กลุ่มชุดดินที่ 17
สภาพพื้นที่	ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1-5 %		
ภูมิสัณฐาน	ตะพักลำน้ำ		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา		
การระบายน้ำ	ค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้าถึงปานกลาง	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า	
ลักษณะสมบัติของดิน	ดินทรายแป้งละเอียดลึกลับมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้ง สีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งสีน้ำตาล และชั้นถัดไปเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีเทา มีจุดประสีน้ำตาล เหลืองตลอดชั้นดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.0)		
ข้อจำกัด	ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีระดับน้ำใต้ดินตื้นในฤดูฝน และขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง		
ข้อเสนอแนะ	เหมาะสมปานกลางสำหรับปลูกข้าว มีข้อจำกัดปานกลางที่ขาดแคลนน้ำ เหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกยางพารา ปาล์ม น้ำมัน และไม้ผลมีข้อจำกัดปานกลางที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วหรือมีน้ำขังในฤดูฝน ปลูกข้าว ควรมีการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสดร่วมกับปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 เพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้กับพืชที่ปลูก ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ควรปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พด.2 และควรมีการทำร่องระบายน้ำ เพื่อไม่ให้มีน้ำขังในฤดูฝนและลดระดับน้ำใต้ดิน พัฒนาแหล่งน้ำและระบบให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ		

สมบัติทางเคมี	ความลึก	อินทรีย์	ความจุ	ความอิม	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	ความอุดม
	(ชม.)	วัตถุ	แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ตัวเบส	ที่เป็น ประโยชน์	ที่เป็น ประโยชน์	สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 2 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินสายบุรี

ชุดดิน	ระแงะ	Series Ra	กลุ่มชุดดินที่ 14
สภาพพื้นที่	เป็นที่ลุ่มต่ำหรือพื้นที่พรุ มีความลาดชัน 0-1 %		
ภูมิสัณฐาน	ที่ราบชายฝั่งทะเล		
วัตถุดิบกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำผสมกับตะกอนทะเล พัฒนาในสภาพน้ำกร่อย		
การระบายน้ำ	เลวมาก		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน	ช้า
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินร่วน มีสีดำหรือเทาที่มีอินทรีย์วัตถุมาก ดินล่างเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีเหลือง และถัดลงไปที่มีความลึก 50-100 ซม. มีลักษณะเป็นดินเลนสีเทาปนน้ำเงินที่มีสารประกอบกำมะถัน (pyrite: FeS ₂) มาก เป็นดินเปรี้ยวจัดที่กำลังมีการตกตะกอนเกิดขึ้น (actual acid sulfate soil) ไม่พบจุดประสีเหลืองฟางข้าว (jarosite mottles) ดินนี้จะเป็นกรดเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วถ้ามีการทำให้ดินแห้งเป็นระยะเวลานาน		
ข้อจำกัด	ดินเป็นกรดจัดมาก ธาตุอะลูมิเนียม เหล็กและแมงกานีสถูกละลายออกมาจำนวนมากจนเป็นพิษต่อพืช ธาตุฟอสฟอรัสถูกตรึงพืชดูดไปใช้ไม่ได้ ดินมีโครงสร้างแน่นทึบและมีน้ำแข็ง		
ข้อเสนอแนะ	ต้องมีการควบคุมน้ำเพื่อป้องกันการเกิดกรดของดิน มีการจัดการที่เหมาะสมเพื่อลดความเป็นพิษของสารบางอย่าง เช่น เหล็กและซัลเฟอร์ ตลอดจนการใช้ปูนและปุ๋ย ถ้ามีแหล่งน้ำพอและสามารถป้องกันน้ำท่วมได้ อาจยกร่องเพื่อปลูกพืชล้มลุกและผลไม้บางชนิด		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน	ความอึมตัวเบส	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
	0-25	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
	50-100	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 3 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินระแงะ

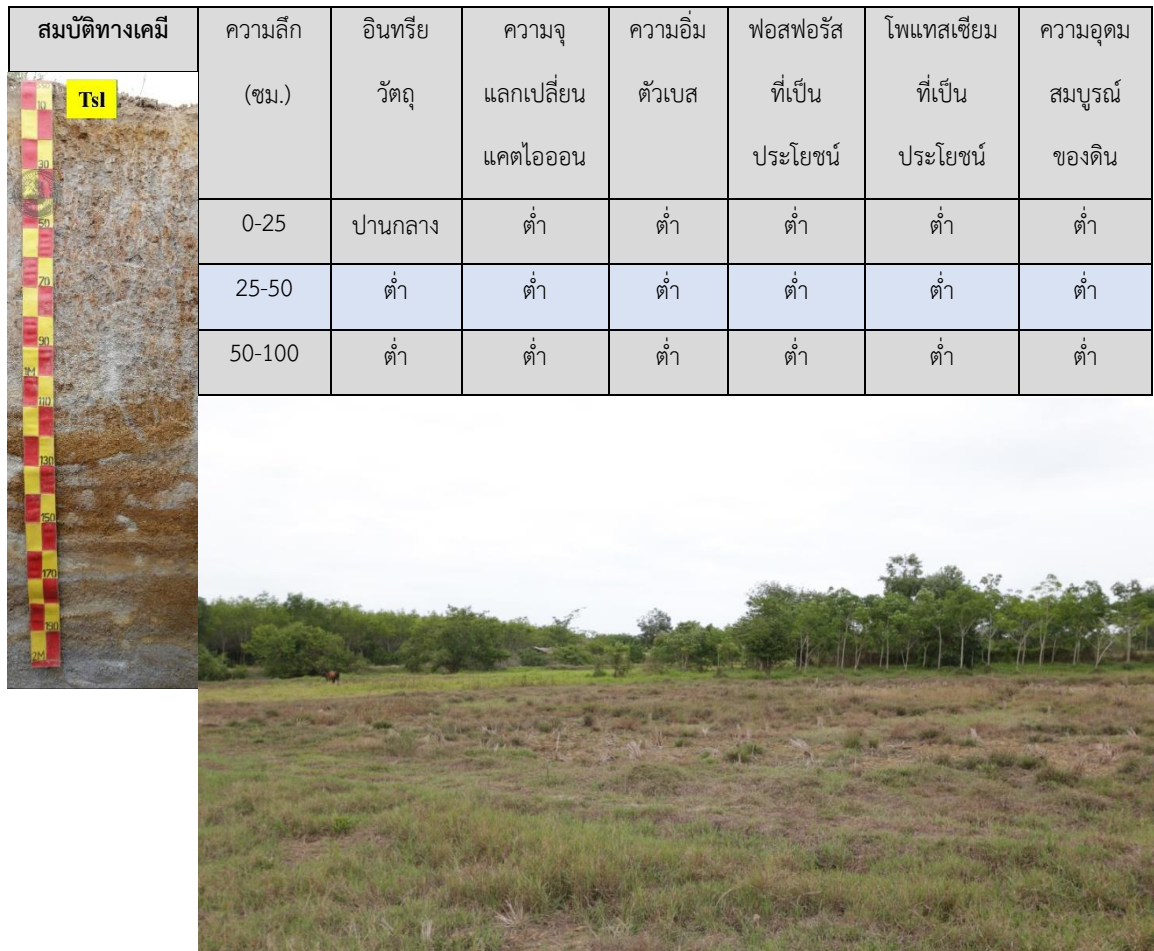
ชุดดิน	ทุ่งหว้า	series Tg	กลุ่มชุดดินที่ 39
สภาพพื้นที่	ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2-12 %		
ภูมิสัณฐาน	ลานตะพัก เขิงเขา เนินเขา หรือบริเวณพื้นที่เหลือค้ำจากการกัดกร่อน		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	การผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็นระยะทางไม่ไกลนักของ หินแกรนิต		
การระบายน้ำ	ดี		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ปานกลางถึงเร็ว	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน เร็ว	
ลักษณะสมบัติดิน	เป็นดินลึก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย มีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหยาบถึงหยาบมาก มีสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH 4.5-5.5)		
ข้อจำกัด	ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เนื้อดินเป็นทรายหยาบ และความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำ		
ข้อเสนอแนะ	ดินบริเวณนี้ไม่ค่อยเหมาะสมต่อการเพาะปลูก เนื่องจากดินเป็นดินปนทรายหยาบ และความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำ ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ แต่ถ้าจำเป็นต้องมีการใช้ประโยชน์บนดินบริเวณนี้ ต้องมีการใช้ปุ๋ยเคมี ปลูกพืชคลุมดิน และให้น้ำแก่พืชที่ปลูก		

สมบัติทางเคมี	ความลึก	อินทรีย์	ความจุ	ความอึม	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	ความอุดม
	(ซม.)	วัตถุ	แลกเปลี่ยน	ตัวเบส	ที่เป็น	ที่เป็น	สมบูรณ์
			แคตไอออน		ประโยชน์	ประโยชน์	ของดิน
	0-25	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	25-50	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ภาพที่ 4 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินทุ่งหว้า

ชุดดิน	ท่าศาลา	Series Tsl	กลุ่มชุดดินที่ 6
สภาพพื้นที่	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 %		
ภูมิสัณฐาน	ตะพักลำน้ำ		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำพา		
การระบายน้ำ	เลว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า		
ลักษณะสมบัติของดิน	<p>การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า</p> <p>เป็นดินสีลมมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทาหรือเทา ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว สีเทา มีจุดประสีน้ำตาลหรือเหลืองตลอดชั้นดิน ภายในความลึก 100 ซม. จะมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 4.5-6.0) ตลอดหน้าตัดดิน</p>		
ข้อจำกัด	เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำและอาจขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน ๆ		
ข้อเสนอแนะ	ต้องใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และบางครั้งต้องมีการชลประทานเนื่องจากในดินตอนล่างสุดเป็นทราย การกักเก็บน้ำของดินไม่ค่อยอยู่ ทำให้พืชที่ปลูกประสบกับความแห้งแล้งได้		

ภาพที่ 5 หน้าตัดดินและคำบรรยายชุดดินท่าศาลา

ตารางผนวกที่ 2 พื้นที่ชลประทานจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
ขนอม	1,144	ควนทอง	1
		ท้องเนียน	1,143
เฉลิมพระเกียรติ	33,521	เขียร์เขา	21,212
		คอนตรอ	9,361
		สวนหลวง	2,948
		เกาะขันธุ์	13,242
		ขอนหาด	14,917
ชะอวด	79,007	เขาพระทอง	2,731
		ควนหนองหงษ์	1,638
		เค็ริง	2,012
		ชะอวด	-
		ท่าประจ๊ะ	8,038
		ท่าเสม็ด	10,199
		นางหลง	22,095
		วังอ่าง	4,135
		การะเกด	16,836
		เขาพระบาท	17,311
เขียร์ใหญ่	114,713	เขียร์ใหญ่	9,954
		ท้องลำเจียก	16,721
		ท่าขนาน	12,398
		บ้านกลาง	5,090
		บ้านเนิน	11,425
		แม่เจ้าอยู่หัว	16
		เสื่อหึ่ง	11,855
		ไสหมาก	13,107
		คอนตะโก	9,469
		ท่าซัน	9,913
ท่าศาลา	30,442	ท่าศาลา	2,322
		ไทยบุรี	8,545
		โพธิ์ทอง	193

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
ทุ่งใหญ่	21,142	กุแหระ	158
		ท่ายาง	3,161
		ทุ่งสัง	15,951
		บางรูป	1,872
ปากพ่อง	146,582	เกาะทวด	18,970
		ขนานนาก	3,664
		คลองกระปือ	9,806
		คลองน้อย	17,866
		ชะเมา	19,758
		ท่าพญา	2,345
		บางตะพง	5,966
		บางพระ	0
		บางศาลา	3,357
		บ้านเพิง	7,965
		บ้านใหม่	11,262
		ปากพ่องฝั่งตะวันตก	5,257
		ปากแพรก	16,900
		ป่าระกำ	15,725
หูล่อง	7,741		
พรหมคีรี	5,819	นาเรียง	1,192
		บ้านเกาะ	1,098
		อินคีรี	3,529
พระพรหม	38,313	ช้างซ้าย	2,103
		ท้ายสำเภา	14,223
		นาพรุ	8,525
		นาสาร	13,462
พิปูน	43,685	กะทูน	7,839
		เขาพระ	10,696
		ควนกลาง	10,161
		พิปูน	3,907
		ยางค้อม	11,082

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
เมืองนครศรีธรรมราช	67,736	กำแพงเขา	1,541
		ไชยมนตรี	5,945
		ท่าเรือ	37,919
		ท่าไร่	775
		นาเคียน	4,487
		นาทราย	2,207
		ในเมือง	80
		บางจาก	4,655
		ปากนคร	708
		ปากพูน	3
		โพธิ์เสด็จ	6,263
		มะม่วงสองต้น	3,153
		ร่อนพิบูลย์	7
หินตก	-		
ลานสกา	12,516	ขุนทะเล	12,516
สิชล	48,891	ฉลอง	5,292
		ทุ่งปรัง	2,121
		เทพราช	12,034
		เปลี่ยน	4,412
		สิชล	6,029
		สี่ขีด	3,768
		เสาเภา	15,235

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ตำบล	พื้นที่ (ไร่)
หัวไทร	128,234	เขาพังไกร	18,829
		ควนชะลิก	11,252
		ทรายขาว	21,569
		ท่าซอม	14,047
		บางนบ	6,299
		บ้านราม	8,603
		รามแก้ว	12,653
		หน้าสตน	5,764
		หัวไทร	16,198
		แหลม	13,020
รวม	771,752		

ที่มา: กรมชลประทาน, 2564

ตารางผนวกที่ 3 ระดับน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำ จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วย: ล้าน ลบ.ม.

ลำดับที่	อ่างเก็บน้ำ	ประเภทอ่าง	อำเภอ	ตำบล	ระดับน้ำต่ำสุด	ระดับเก็บกัก
1	อ่างเก็บน้ำคลองกะทูน	กลาง	พิปูน	กะทูน	14.30	70.50
2	อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง	กลาง	พิปูน	เขาพระ	13.00	60.00
3	อ่างเก็บน้ำบ้านเสม็ดจวน	กลาง	ทุ่งใหญ่	กุหาระ	-	1.70
	รวม				27.30	132.20

ที่มา: กรมชลประทาน, 2564

ตารางผนวกที่ 4 พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจำแนกรายอำเภอ ตำบล จังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
ชะอวด	126,789	ลิซล	69,951
วังอ่าง	43,136	สี่ขีด	31,179
บ้านตุล	24,907	เทพราช	10,143
เคอิ่ง	21,545	ทุ่งไส	9,539
เขาพระทอง	20,445	เปลี่ยน	6,081
ชะอวด	9,942	ฉลอง	5,409
ควนหนองหงษ์	4,422	ลิซล	3,138
เกาะขันธ	1,306	ทุ่งปรัง	2,683
ท่าเสม็ด	824	เขาน้อย	1,779
นางหลง	261	ทุ่งสง	50,211
ขอนหาด	1	เขาขาว	14,212
ทุ่งใหญ่	116,745	เขาโร	8,639
บางรูป	41,427	นาแม่ไผ่	6,724
กุแหร	23,282	ที่วัง	6,164
กรูหยัน	18,250	น้ำตก	6,147
ปริก	10,996	กะปาง	6,130
ท่ายาง	9,805	ถ้ำใหญ่	1,295
ทุ่งใหญ่	6,952	ควนกรด	899
ทุ่งสัง	6,033	นาหลวงเสน	1
บางขัน	79,724	ถ้ำพรรณรา	42,012
บางขัน	42,114	ดุสิต	26,796
บ้านลำนาว	30,623	ถ้ำพรรณรา	7,923
วังหิน	6,519	คลองเส	7,293
บ้านนิคม	468	เฉลิมพระเกียรติ	29,166
ร่อนพิบูลย์	45,759	สวนหลวง	14,572
ควนพัง	43,881	ทางพูน	11,513
ร่อนพิบูลย์	1,878	ท่าชนะ	3,081
		ขนอม	25,311
		ควนทอง	24,246
		ขนอม	1,065

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ/ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)
ฉวาง	19,411	จุฬาภรณ์	10,826
ห้วยปริก	7,491	ทุ่งโพธิ์	6,706
ละอาย	6,888	นาหมอนบุญ	2,289
นาแวง	2,181	สามตำบล	1,831
ไสหระ	2,144	นาบอน	674
กระเปียด	392	ลานสะกา	6
ฉวาง	305	รวม	686,378
จันดี	10		
ท่าศาลา	19,308		
ตลิ่งชัน	16,909		
ไทยบุรี	1,582		
หัวตะพาน	817		
เชียรใหญ่	16,829		
แม่เจ้าอยู่หัว	9,048		
การะเกด	6,656		
เขาพระบาท	1,125		
ช้างกลาง	12,616		
ช้างกลาง	10,885		
สวนขัน	1,675		
หลักช้าง	56		
พิปูน	12,236		
ยางค่อม	3,560		
พิปูน	2,667		
เขาพระ	2,598		
กะทูน	1,869		
ควนกลาง	1,542		
นบพิตำ	11,880		
นบพิตำ	7,067		
กรุงชิง	3,535		
กะหรอ	1,278		

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

ตารางผนวกที่ 5 กิจกรรมการเกษตรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ	กิจกรรมการเกษตร	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
1	ยางพารา	106,143	1,194,207
2	ปาล์มน้ำมัน	61,426	661,089
3	ข้าวนาปี	18,454	266,861
4	มังคุด	26,410	82,848
5	ทุเรียน	17,341	72,480
6	มะพร้าว	14,575	57,371
7	เงาะ	4,237	9,627
8	ลองกอง	4,778	7,830
9	ส้มโอ	1,365	6,538
10	พริกชี้หนูเม็ดเล็ก (ชี้หนูสวน)	2,362	4,904
11	พริกชี้หนูเม็ดใหญ่	1,528	4,765
12	มะนาว	2,502	4,272
13	ข้าวนาปรัง	330	4,213
14	จาก	542	4,093
15	หมาก	1,767	3,429
16	มันเทศ	382	3,412
17	กล้วยน้ำว้า	1,256	2,515
18	แตงโมเนื้อ	276	2,454
19	ไม้ยืนต้นอื่น ๆ	517	2,108
20	สะตอ	887	1,748
21	ฟักทอง	325	1,642
22	ข้าวโพดหวาน	270	1,529
23	จำปาตะ	648	1,473
24	ไม้ผลอื่น ๆ	469	1,307
25	อื่น ๆ	7,822	18,499
รวม		276,612	2,421,214

หมายเหตุ: ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรปี 2563

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563

ตารางผนวกที่ 6 ทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชนิด	เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	อำเภอ
1	พริกไทย	177	748.74	ขนอม จุฬาภรณ์ ฉวาง ชะอวด ช้างกลาง ถ้ำพรรณรา ท่าศาลา ทุ่งสง ทุ่งใหญ่ นบพิตำ นาบอน บางขัน พรหมคีรี พระพรหม พิปูน เมืองนครศรีธรรมราช ร่อน พิบูลย์ ลานสกา ลีชล
2	จันทร์เทศ	29	287.22	ร่อนพิบูลย์
3	บัวบก	37	244.4	เฉลิมพระเกียรติ ชะอวด เขียวใหญ่ ทุ่งใหญ่ ร่อน พิบูลย์
4	ขมิ้นชัน	12	62.09	ชะอวด ทุ่งใหญ่ ร่อนพิบูลย์
5	สมุนไพรอื่น ๆ	8	44.12	ท่าศาลา ทุ่งใหญ่ ปากพนัง เมืองนครศรีธรรมราช ร่อนพิบูลย์ ลีชล
6	กระวาน	8	26.41	จุฬาภรณ์ ร่อนพิบูลย์
7	พลู	6	23.24	จุฬาภรณ์ ถ้ำพรรณรา ท่าศาลา ปากพนัง พรหมคีรี
8	ดีปลี	3	9.74	จุฬาภรณ์ พรหมคีรี
9	ตะไคร้หอม	5	6.73	ชะอวด ท่าศาลา ทุ่งใหญ่ เมืองนครศรีธรรมราช ลีชล
10	กฤษณา	3	5.92	ขนอม จุฬาภรณ์ เขียวใหญ่
11	กระเจี๊ยบแดง	2	1.49	เมืองนครศรีธรรมราช ร่อนพิบูลย์
12	ยอบ้าน	1	1.37	ท่าศาลา
13	ว่านหางจระเข้	1	1.17	เมืองนครศรีธรรมราช
14	ย่านาง	1	0.75	ทุ่งใหญ่
15	ไพล	1	0.17	ร่อนพิบูลย์
รวม		294	1,463.54	

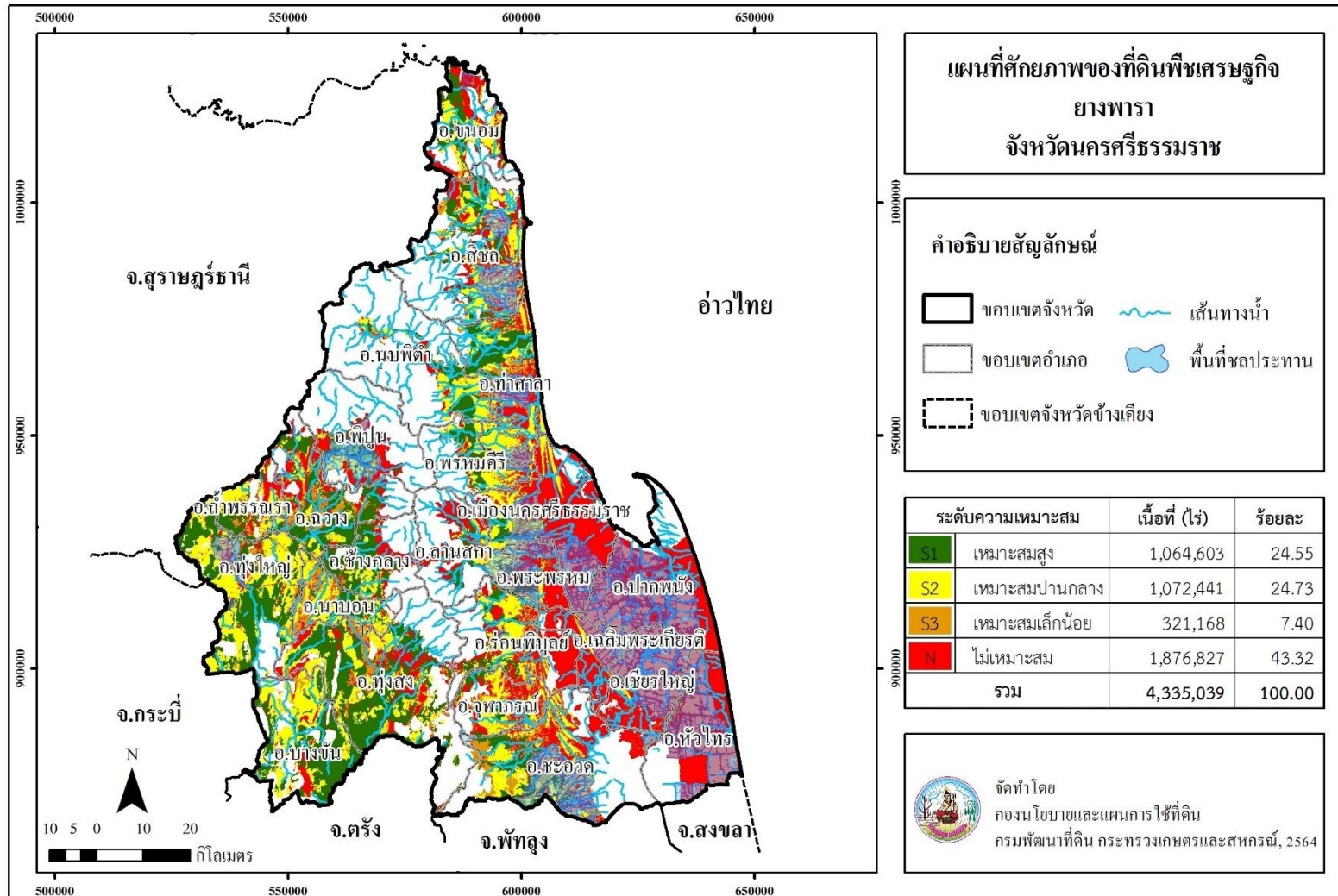
หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 16 สิงหาคม 2564

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564

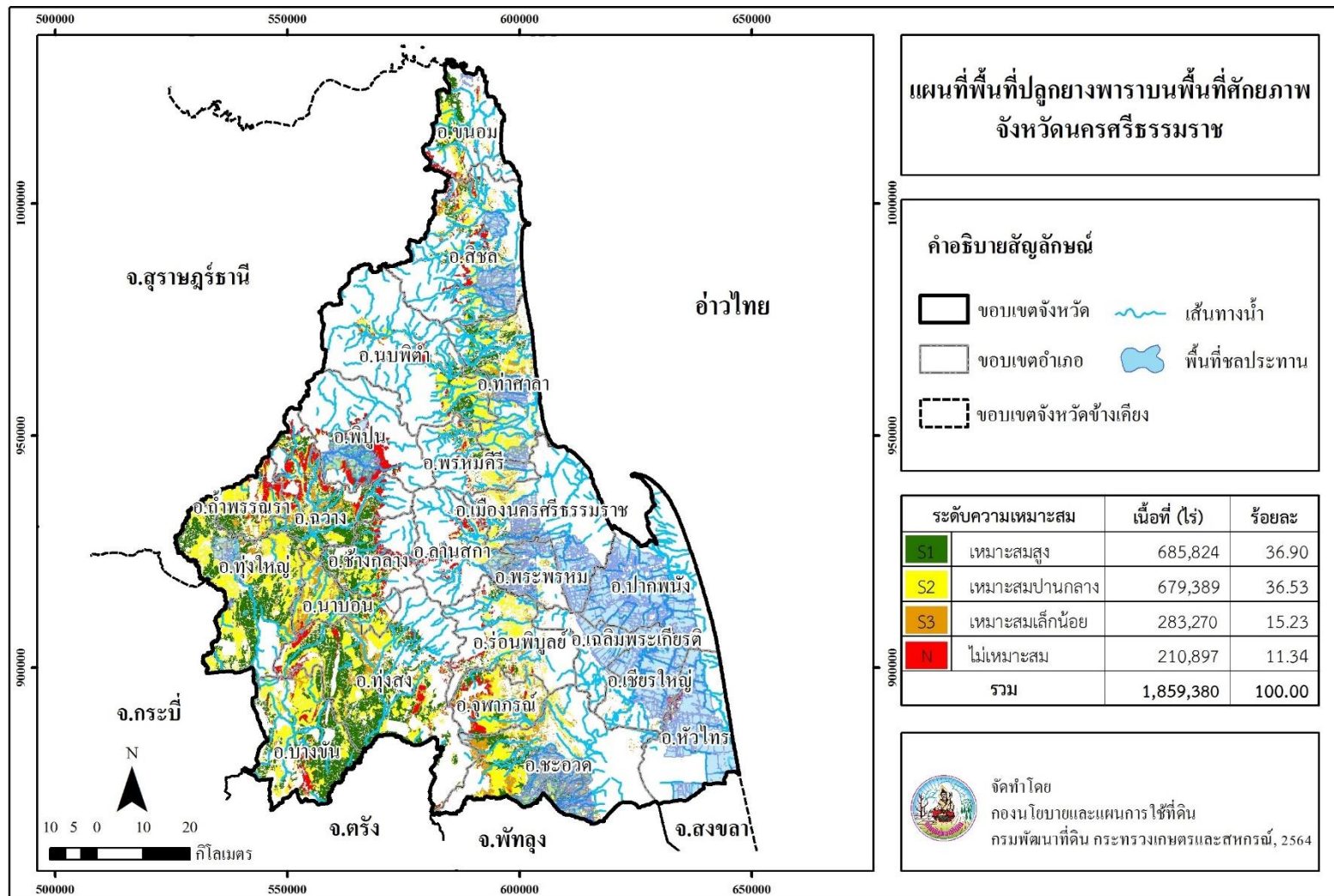
ตารางผนวกที่ 7 โรงงานและแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตร จังหวัดนครศรีธรรมราช

โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อ และสหกรณ์การเกษตร	จำนวน (แห่ง)	โรงงานด้านเกษตร	จำนวน (แห่ง)
โรงงานแปรรูปไม้ยางพารา	79	โรงสีขนาดกลาง	7
โรงงานแปรรูปผลผลิตจากยางพารา	3	โรงสีขนาดเล็ก	30
สหกรณ์นิคม	2	โรงงานด้านการเกษตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	148
สหกรณ์ประมง	2		
สหกรณ์การเกษตร	105		
โรงงานผลิตน้ำมันปาล์ม	1		
โรงงานผลิตปุ๋ยชีวภาพ	1		
โรงงานผลิตยางแผ่น	1		
โรงงานผลิตอาหารสัตว์	1		
รวม	195	รวม	185

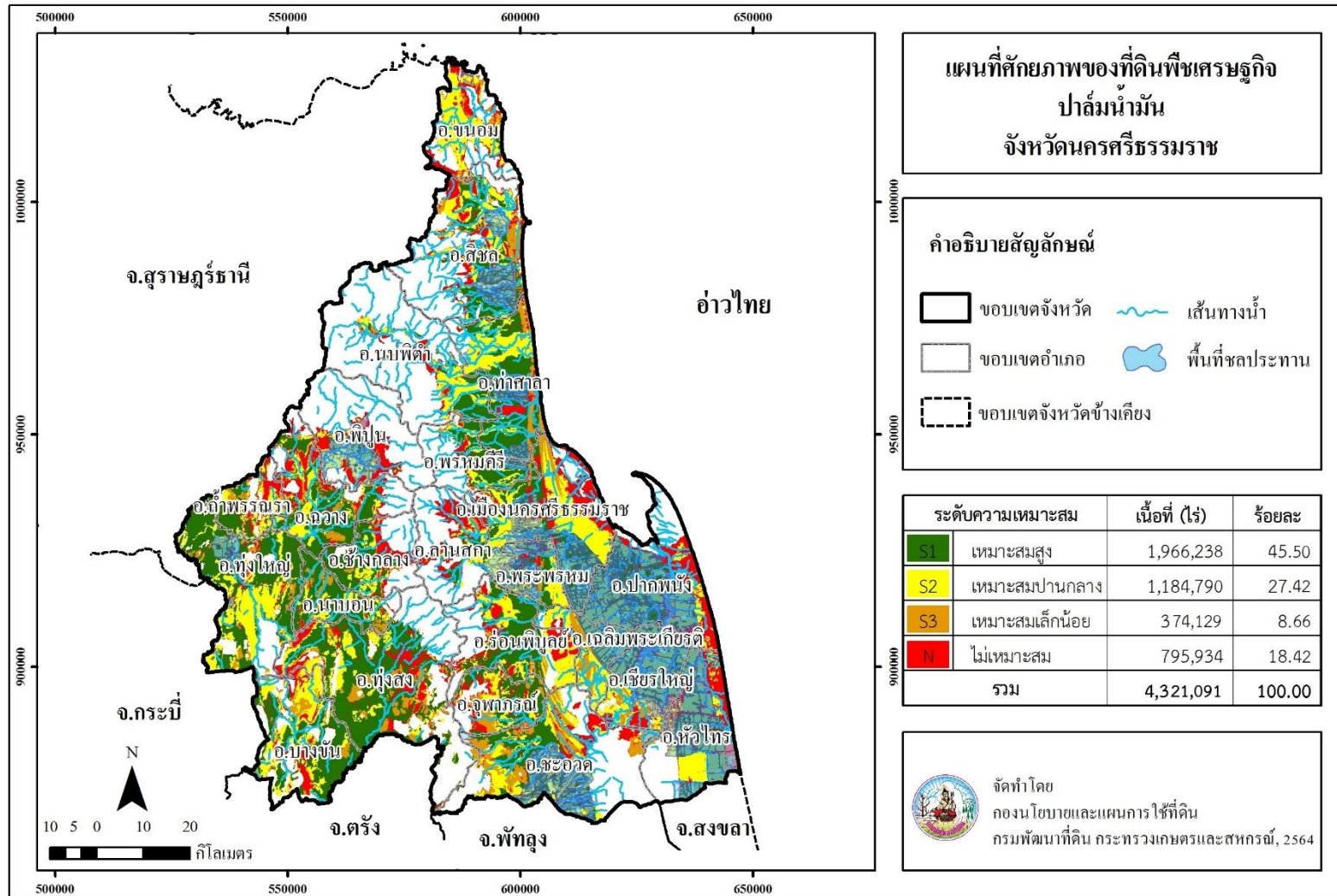
ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

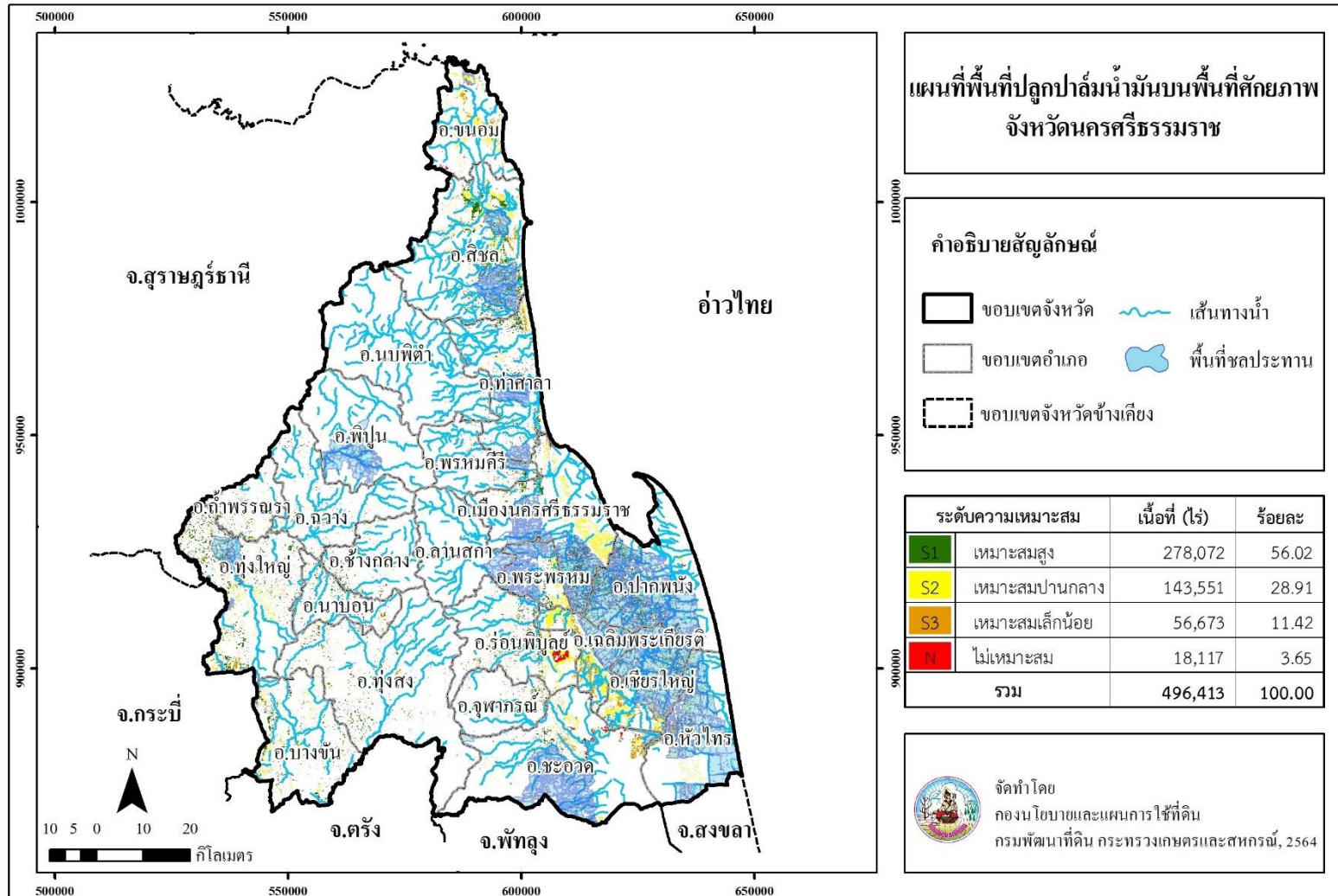
ภาพที่ 6 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดนครศรีธรรมราช

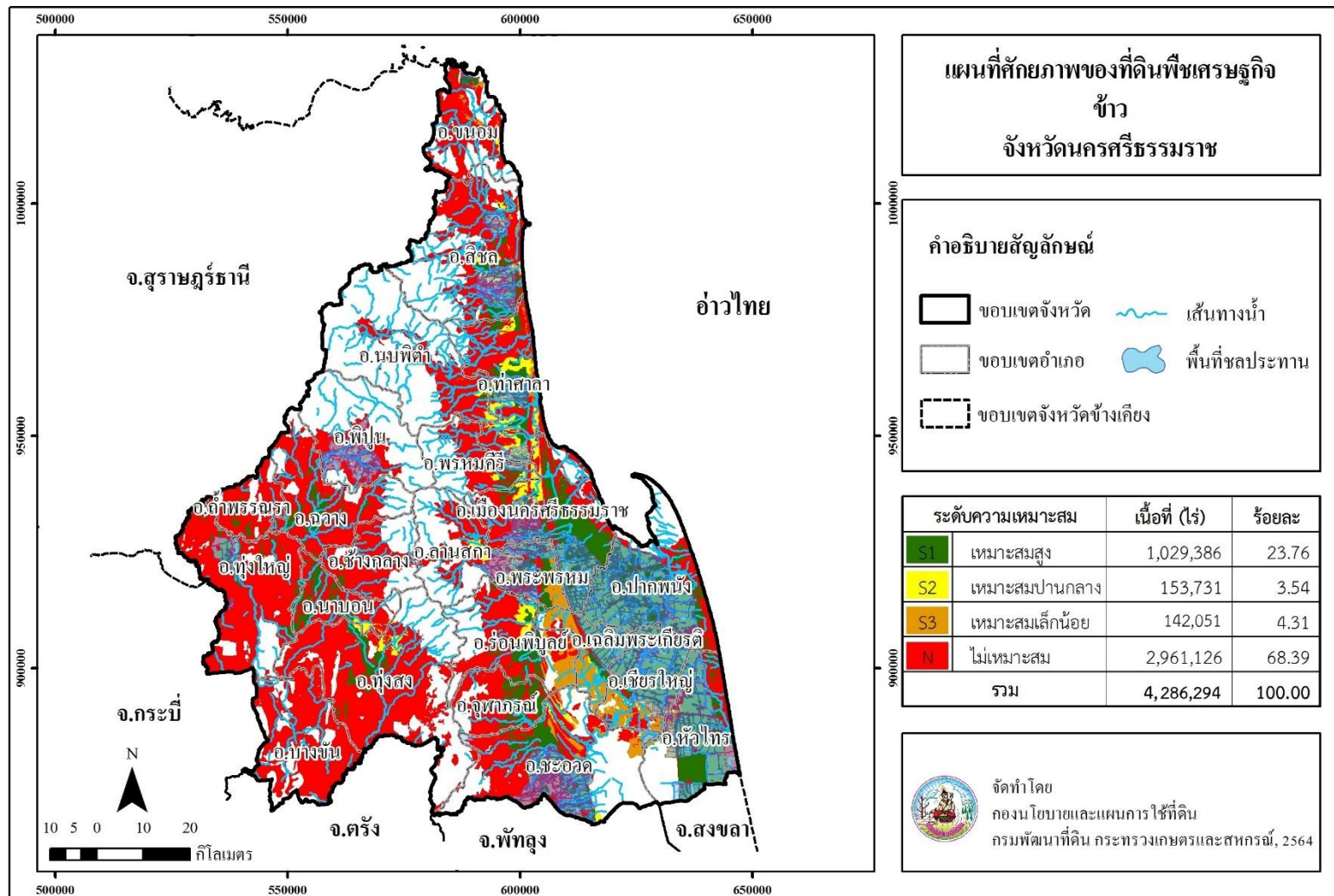
ภาพที่ 7 พื้นที่ปลูกยางพาราบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช

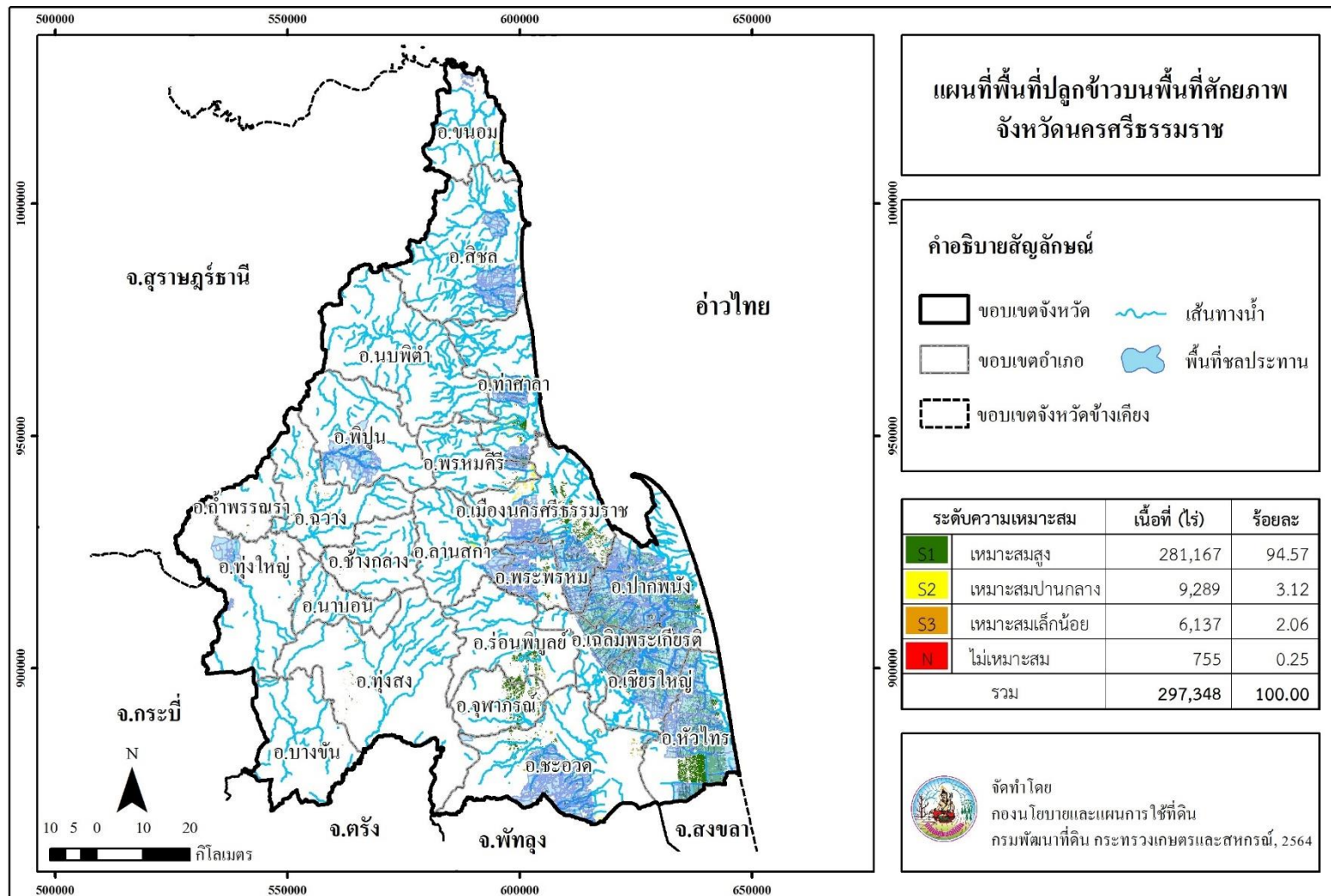
ภาพที่ 8 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจปาล์มน้ำมัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

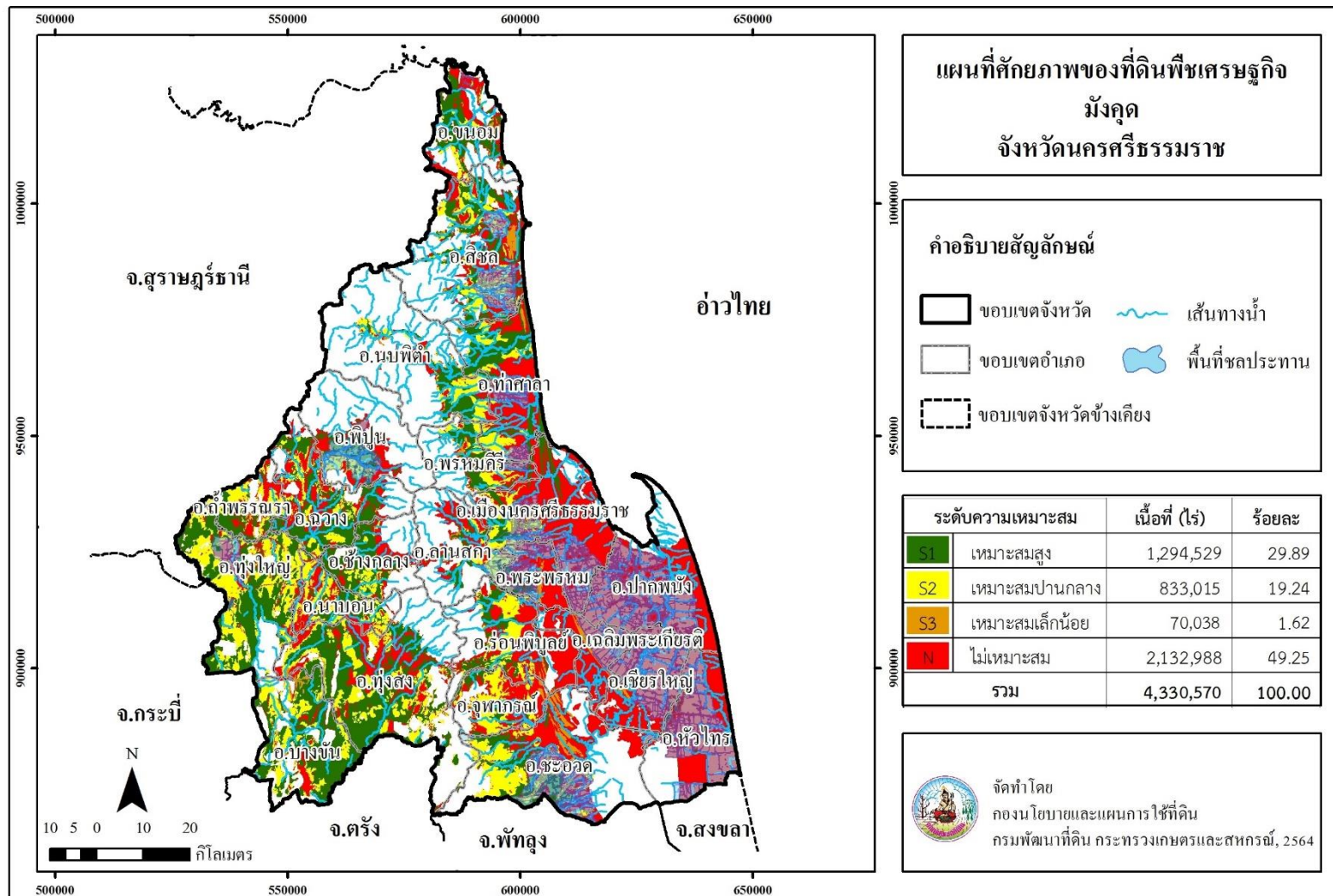
ภาพที่ 9 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช

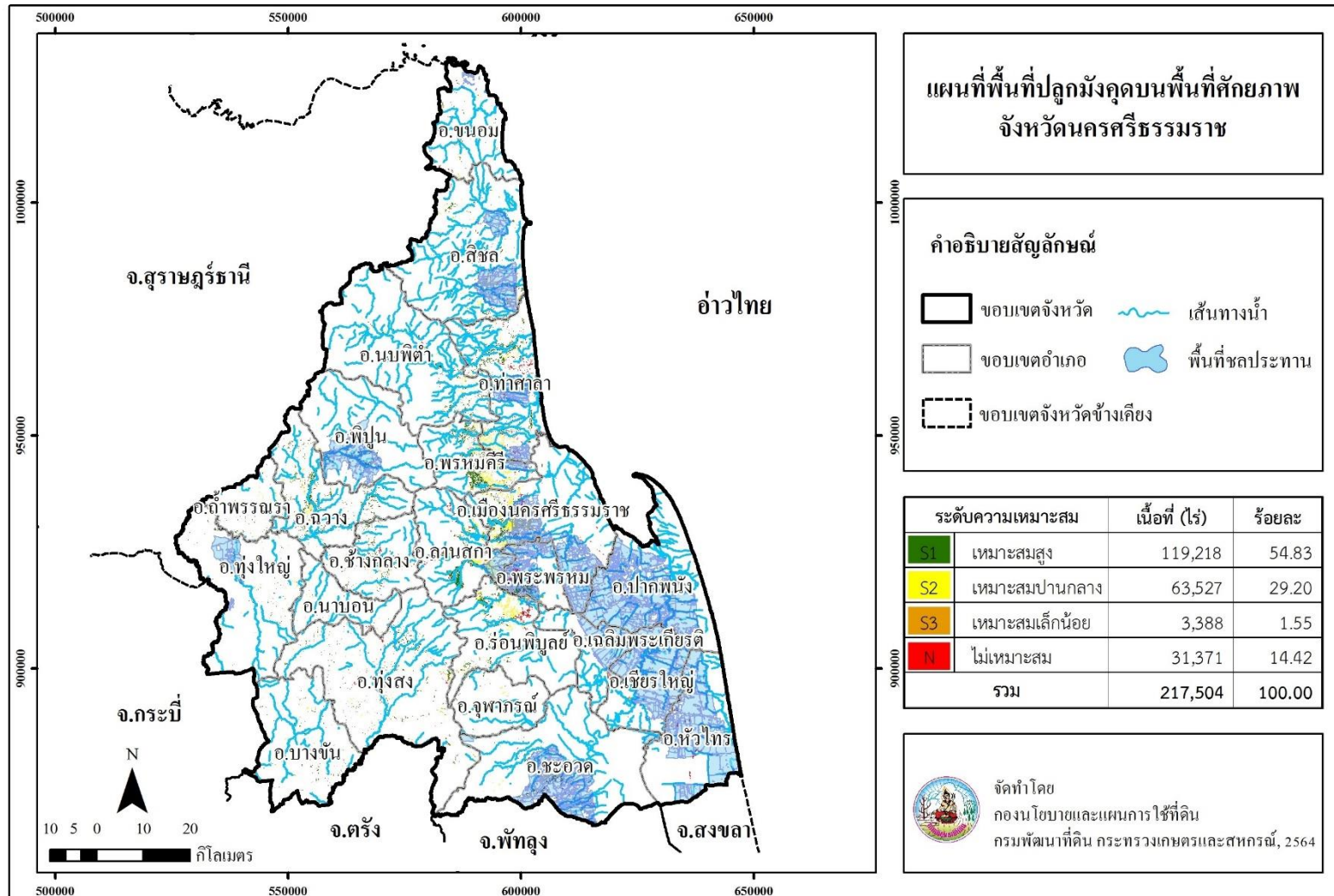
ภาพที่ 10 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าว จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 11 พื้นที่ปลูกข้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 12 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมังคุด จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 13 พื้นที่ปลูกมังคุดบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช

Land Development Department
2003/61 Phahonyothin Road.
Lard Yao, Chatuchuk, Bangkok 10900
Call Center : 1760
www.idd.go.th

DOWNLOAD